

แผนเผชิญเหตุและการเฝ้าระวังติดตาม
แนวทางการปฏิบัติเพื่อรับมือการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา
2019 (COVID – 19) ระลอกใหม่ ปีการศึกษา 2566
การเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566
ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
(COVID-19)

ของ
โรงเรียนบ้านทวดทอง

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

แผนเผชิญเหตุและการเฝ้าระวังติดตามแนวทางการปฏิบัติเพื่อรับมือการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ระลอกใหม่ ปีการศึกษา 2566 การเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเป้าหมายในการบริหารจัดการในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ขณะเผชิญเหตุในโรงเรียนบ้านทวดทอง

ขอขอบคุณคณะทำงานให้ความร่วมมือจัดทำเอกสารเล่มนี้จนสำเร็จนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

โรงเรียนบ้านทวดทอง

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19)	1
บทที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน	5
บทที่ 3 บทนำ	7
บทที่ 4 แผนเผชิญเหตุรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	17
บทที่ 5 แนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษากรณีสงสัยว่านักเรียนหรือบุคคลมีภาวะเสี่ยง	22
บทที่ 6 สิ่งที่นักเรียนควรรู้เกี่ยวกับการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด- 19 (COVID-19)	36
ภาคผนวก	40

บทที่ 1

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19)

1. ความรู้ทั่วไป

ข้อ1 Q : ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 คือ ?

A: ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 เป็นตระกูลของไวรัสที่ก่อให้เกิดอาการป่วยตั้งแต่โรคไข้หวัดธรรมดาไปจนถึงโรคที่มีความรุนแรงมาก เช่น โรคระบบทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (MERS-CoV) และโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS-CoV) เป็นต้น ซึ่งเป็นสายพันธุ์ใหม่ที่ไม่เคยพบมาก่อนในมนุษย์ก่อให้เกิดอาการป่วยระบบทางเดินหายใจในคน และสามารถแพร่เชื้อจากคนสู่คนได้ โดยเชื้อไวรัสนี้พบครั้งแรกในการระบาดในเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน ในช่วงปลายปี 2019

ข้อ2 Q: ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 เหมือนไวรัสโรคทางเดินหายใจตะวันออกกลางและโรคซาร์สหรือไม่?

A: ไม่เหมือน เนื่องจากตระกูลโคโรนาไวรัส เป็นสาเหตุการป่วยในคนและในสัตว์ เช่น อูฐ แมว ค่างคาว ซึ่งไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ไม่เหมือนกับไวรัสโรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (Middle East Respiratory Syndrome: MERS) หรือ ไวรัสโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (Severe Acute Respiratory Syndrome: SARS) ii

ข้อ3 Q: อาการของผู้ป่วยไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 มีอาการอย่างไร?

A: อาการทั่วไป ได้แก่ อาการระบบทางเดินหายใจ มีไข้ ไอ หายใจถี่ หายใจลำบาก ในกรณีมีอาการรุนแรงมาก อาจทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น ปอดบวม ปอดอักเสบ ไตวาย หรืออาจเสียชีวิต

ข้อ4 Q: ผู้ป่วยไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 รักษาอย่างไร?

A: การรักษาแบบประคับประคองเพื่อบรรเทาอาการป่วยต่างๆ โดยปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนป้องกันโรค

2. ลักษณะของเชื้อไวรัส

ข้อ1 Q: ระยะเวลาการมีชีวิตอยู่ของเชื้อในสิ่งแวดล้อม เช่น บนสิ่งของ อาหาร?

A: ยังไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนว่าไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 อยู่บนพื้นผิวได้นานเพียงใด ขณะที่ข้อมูลเบื้องต้นแสดงให้เห็นว่าไวรัสอาจอยู่รอดได้ในไม่กี่ชั่วโมง โดยน้ำยาฆ่าเชื้อสามารถฆ่าเชื้อไวรัสไม่ให้อาการแพร่เชื้อได้

ข้อ2 Q: ความรุนแรงของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 เมื่อเทียบกับไวรัสโคโรนาสายพันธุ์อื่นๆ ?

A: ผู้ที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 มีอาการคล้ายไข้หวัด อาการทางเดินหายใจ เช่น มีไข้ ไอ มี

น้ำมูก ในผู้ป่วยบางรายอาจมีอาการรุนแรงทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น ปอดบวม ปอดอักเสบ ไตวาย หรือ อาจเสียชีวิต แม้ว่าอาการหลายอย่างจะคล้ายคลึง แต่เนื่องจากเกิดจากเชื้อไวรัสที่แตกต่างกัน จึงเป็นเรื่องยากที่จะสามารถระบุโรคตามอาการเพียงอย่างเดียว จึงต้องอาศัยการทดสอบทางห้องปฏิบัติการเพื่อยืนยันเชื้อ

3. การแพร่กระจายของเชื้อ

ข้อ 1 Q: ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 สามารถแพร่กระจายเชื้อได้อย่างไร?

A: ไวรัสชนิดนี้มีความเป็นไปได้ที่มีสัตว์เป็นแหล่งรังโรค ส่วนใหญ่แพร่กระจายผ่านการสัมผัสกับผู้ติดเชื้อ ผ่านทางละอองเสมหะจากการไอ จาม น้ำมูก น้ำลาย ปัจจุบันยังไม่มีหลักฐานสนับสนุนการแพร่กระจายเชื้อผ่านทางพื้นผิวสัมผัสที่มีไวรัสแล้วมาสัมผัส ปาก จมูกและตา สามารถแพร่เชื้อผ่านทาง Fexo-oral route ได้ด้วย

ข้อ 2 Q: การซื้อสินค้าหรือสิ่งของที่มาจากสาธารณรัฐประชาชนจีน มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 หรือไม่?

A: ขณะนี้ยังคงมีข้อจำกัดด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 และการแพร่กระจายเชื้อ ดังนั้นจึงใช้ข้อมูลวิชาการของเชื้อไวรัสโคโรนาที่มีพันธุกรรมใกล้เคียงกัน ซึ่งพบว่าไวรัสโคโรนามีความสามารถในการมีชีวิตอยู่บนผิวสัมผัสได้ไม่ดี จึงมีความเสี่ยงน้อยมากที่จะแพร่กระจายเชื้อไวรัสจากสินค้าหีบห่อหรือสิ่งของ ปัจจุบันยังไม่มีหลักฐานสนับสนุนการแพร่กระจายเชื้อผ่านทางสินค้านำเข้าจากประเทศจีน และยังไม่พบผู้ป่วยที่มีความสัมพันธ์กับการขนส่งสินค้าแต่อย่างใด

ข้อ 3 Q: การนำเข้าสัตว์หรือผลิตภัณฑ์จากสัตว์จากสาธารณรัฐประชาชนจีนมีเสี่ยงต่อการแพร่กระจายเชื้ออย่างไร?

A: ขณะนี้ยังไม่มีหลักฐานสนับสนุนการนำเข้าสัตว์หรือผลิตภัณฑ์จากสัตว์จากสาธารณรัฐประชาชนจีนที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงในการแพร่กระจายเชื้อได้

4. การป้องกันตนเอง

ข้อ 1 Q: ประชาชนทั่วไปควรป้องกันตนเองอย่างไร?

A: หลีกเลี่ยงการสัมผัสใกล้ชิดกับผู้มีอาการป่วย รักษาระยะห่างอย่างน้อย 1 เมตร หลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณตา จมูกและปาก โดยไม่ได้ล้างมือ ควรล้างมือบ่อยๆ ด้วยน้ำและสบู่ หรือน้ำยาแอลกอฮอล์ล้างมือ 70% หากมีไข้ ไอ หายใจลำบาก ให้ไปพบแพทย์ทันที และแจ้งประวัติการเดินทาง

ข้อ 2 Q: เมื่อท่านมีอาการป่วยท่านควรป้องกันการแพร่กระจายเชื้อสู่ผู้อื่นอย่างไร?

A: ควรพักอยู่ที่บ้าน ปิดปากและจมูกด้วยทิชชูทุกครั้ง ไอหรือจาม และทิ้งลงถังขยะ ทำความสะอาดและทำลายเชื้อตามวัสดุสิ่งของ และผิวสัมผัสต่างๆ

ข้อ 3 Q: หากท่านมีอาการป่วยหลังกลับจากการเดินทางไปสาธารณรัฐประชาชนจีนควรทำอย่างไร?

A: หากท่านเดินทางกลับจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ภายใน 14 วัน และมีอาการไข้ ไอ น้ำมูก เหนื่อยหอบ โปรดไปพบแพทย์ทันที พร้อมแจ้งประวัติการเดินทาง และควรป้องกันการแพร่กระจายเชื้อสู่ผู้อื่น โดยงดเดินทางขณะป่วย ถ้าจำเป็นควรสวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลา หลีกเลี่ยงคลุกคลีกับผู้อื่น ปิดปากและจมูกด้วยทิชชูทุกครั้ง ไอหรือจามและทิ้งลงถังขยะ ควรล้างมือบ่อยๆ ด้วยน้ำและสบู่ หรือแอลกอฮอล์ล้างมือ 70%

ข้อ 4 Q: หากสงสัยว่ามีอาการป่วยจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ควรทำอย่างไร?

A: ผู้ป่วยสงสัยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 จะมีอาการไข้ ร่วมกับ อาการทางเดินหายใจ เช่น ไอ จาม มีน้ำมูก เหนื่อยหอบ และมีประวัติเดินทางไปยังประเทศจีน ภายใน 14 วันก่อนเริ่มมีอาการ หากมีอาการและประวัติเดินทางดังกล่าว ควรรีบไปพบแพทย์ พร้อมแจ้งประวัติการเดินทางเพื่อรับการตรวจวินิจฉัยและรักษาต่อไป

ข้อ 5 Q: ชนิดของหน้ากากอนามัยที่สามารถป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาได้

A: 1) บุคคลที่ไม่มีอาการระบบทางเดินหายใจ ไม่จำเป็นต้องสวมหน้ากากอนามัย (Surgical Mask เนื่องจากไม่มีหลักฐานแสดงถึงการป้องกันบุคคลที่ไม่ป่วย อย่างไรก็ตามอาจสวมใส่หน้ากากอนามัย ในประเทศที่มีความเสี่ยง หรือเมื่ออยู่ในที่ชุมชนที่มีคนจำนวนมากเพื่อป้องกันตัวเอง
2) บุคคลที่มีอาการระบบทางเดินหายใจควรสวมหน้ากากอนามัย (Surgical Mask) และไปพบแพทย์ หากมีไข้ ไอ และหายใจลำบาก

ข้อ 6 Q: การทำความสะอาดที่พัก

A: ควรมีการทำความสะอาดสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องใช้ที่มีผู้สัมผัสจำนวนมาก เช่น ลูกบิดประตู ราวบันได โต๊ะอาหาร ผ้าห่ม ผ้าปูเตียง เครื่องครัว จาน ชาม ช้อน ช้อน แก้วน้ำ ด้วยน้ำยาทำความสะอาดหรือเช็ดด้วยแอลกอฮอล์ 70% อย่างน้อยวันละ 1-2 ครั้ง

ข้อ 7 Q: ขอแบบคัดกรองโรคในสถานที่ที่มีผู้เข้าออก หรือรวมตัวกันจำนวนมากอย่างสอดคล้องสำหรับจัดกิจกรรมใหญ่ ๆ

A: ผู้จัดกิจกรรมควรคัดกรองผู้เข้าร่วมกิจกรรม ด้วยอาการ ไข้ ร่วมกับอาการระบบทางเดินหายใจ ไอ มีน้ำมูก เหนื่อยหอบ และมีประวัติการเดินทางจากประเทศจีน ภายใน 14 วัน

ข้อ 8 Q: ระดับของการแจ้งเตือนมีกี่ระดับ ปัจจุบันอยู่ในระดับสูงสุดแล้วหรือยัง

A: การแจ้งเตือนมี 4 ระดับ โดยขณะนี้อยู่ในระดับที่ 3 หลีกเลี่ยงการเดินทางที่ไม่จำเป็น

บทที่ 2

ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

โรงเรียนบ้านทวดทอง ที่ตั้งเลขที่ 25 หมู่ที่ 2 ตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 80000 โทรศัพท์ 075 - 357678 โทรสาร 075 - 316025 website <http://www.bantuadtong.ac.th> ปัจจุบันโรงเรียนบ้านทวดทอง เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ เปิดสอนระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมีเนื้อที่ จำนวน 10 ไร่ 2 งาน เขตพื้นที่บริการของโรงเรียน ประกอบด้วย หมู่ที่ 2 หมู่ที่ 3 ตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1 ปรัชญา

ความรู้ คู่คุณธรรม

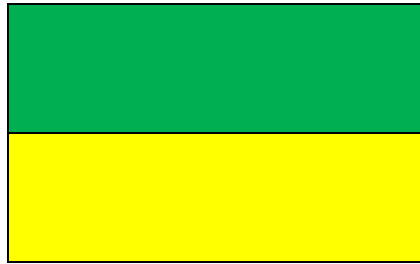
1.2 คำขวัญ

ความรู้ดี คุณธรรมเด่น เน้นสุขภาพอนามัย ก้าวไกลสู่สากล ดำรงตนอย่างพอเพียง

1.3 ตราประจำโรงเรียน

1.4 สีประจำโรงเรียน

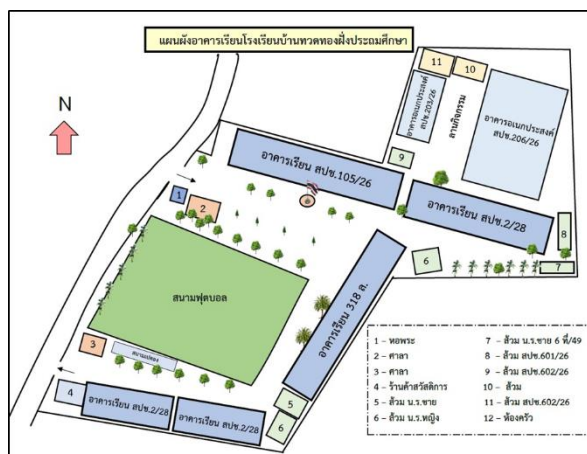
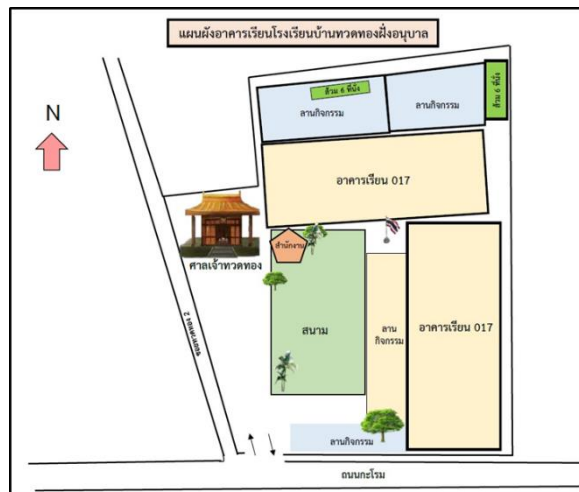

สีเขียว – เหลือง

สีเขียว หมายถึง ความสงบ ร่มเย็น

สีเหลือง หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง

1.5 แผนผังโรงเรียน

โรงเรียนบ้านทวดทอง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1

บทที่ 3

บทนำ

1. ความเป็นมาของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ความเป็นมาของโรคโควิด-19 (COVID-19) ไวรัสโคโรนาเป็นไวรัสในสัตว์ มีหลายสายพันธุ์ โดยปกติไม่ก่อโรคในคน แต่เมื่อกลายพันธุ์เป็นสายพันธุ์ใหม่ที่ก่อโรคในมนุษย์ได้ (ซึ่งมักเกิดจากการจัดการที่ผิดธรรมชาติโดยมนุษย์) ในขณะที่มนุษย์ยังไม่รู้จักและไม่มีภูมิคุ้มกัน ก็เกิดการระบาดของโรคในคน โรคโควิด-19 (COVID-19, ย่อจาก Coronavirus disease 2019) เป็นโรคติดต่อทางเดินหายใจที่เกิดจากไวรัสโคโรนา ซึ่งมีชื่อทางการว่า SARS-CoV-2 ทำให้เกิดไข้ ไอ และอาจมี ปอดอักเสบ เริ่มพบผู้ป่วยครั้งแรกเมื่อเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2562 (ค.ศ. 2019) ที่เมืองอู่ฮั่น เมืองหลวงของมณฑล หูเป่ย์ ภาคกลางของประเทศจีน ซึ่งเป็นเมืองใหญ่มีผู้คนหนาแน่น จึงเกิดการระบาดใหญ่ได้รวดเร็ว การดูแลรักษา เป็นไปอย่างฉุกเฉิน มีคนป่วยหนักและตายมากเกินไปจนประเทศจีนต้องปิดเมือง และปิดประเทศต่อมา ขณะนี้ประเทศจีนสามารถควบคุมได้ จนแทบจะไม่มีผู้ป่วยรายใหม่ แต่โดยธรรมชาติแล้วจะยังมีผู้ที่มีเชื้ออยู่

ผู้ป่วยรายแรกที่ได้รับการรักษาในประเทศไทย เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2563 เป็นคนจีนที่รับเชื้อจากการ ระบาดในประเทศจีน และได้เดินทางมาประเทศไทย หลังจากนั้น มีผู้ป่วยอีกหลายรายที่มาจากประเทศอื่น ส่วนผู้ป่วยที่ติดเชื้อในประเทศไทยรายแรก มีการรายงานเมื่อ 31 มกราคม 2563 โรคนี้เกิดจากไวรัสโคโรนา (Corona virus) ที่กลายพันธุ์ในธรรมชาติเป็นสายพันธุ์ใหม่ จากการที่ธรรมชาติถูกมนุษย์ทำร้าย โดยมีสมมุติฐานว่า ไวรัสอาจจะมีแหล่งเริ่มต้นคือค้างคาว และกลายพันธุ์เมื่อผ่านสัตว์ตัวกลาง กลายเป็นไวรัสสายพันธุ์ใหม่ ที่ก่อโรคในคน และคนไปรับเชื้อมาแพร่ระหว่างคนสู่คน ทั้งนี้ต้องรอการพิสูจน์ต่อไป เคยมีเหตุการณ์ที่คล้ายคลึง กันจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ที่เกิดขึ้นในอดีต คือ การเกิดโรค SARS (พ.ศ.2545) และ MERS (พ.ศ.2557) ซึ่งทั้งสองโรคนี้

ผู้ป่วยมีอาการหนักทั้งหมดและต้องอยู่ในโรงพยาบาล จึงสกัดการแพร่โรคได้ไม่มากนัก ส่วนผู้ป่วยโรค COVID-19 ที่แพร่เชื้อ มีทั้งผู้ที่มีอาการน้อยหรืออาจไม่มีอาการ นอกเหนือจากผู้มีอาการหนักซึ่งมีน้อยกว่ามาก จึงควบคุมการระบาดได้ยากกว่า การระบาดที่ใกล้เคียงกับครั้งนี้มากที่สุด คือการระบาดของไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ ใหม่ 2009 (Influenza A (H1N1) pdm09 virus) ใน พ.ศ.2552 ซึ่งเริ่มจากอเมริกาแล้วระบาดหนักไปทั่วโลก แต่คนที่ติดเชื้อโควิด-19 สามารถแพร่เชื้อได้ในช่วงเวลาของการติดเชื้อได้นานกว่า การระบาดจึงน่าจะกว้างขวางกว่าและควบคุมยากกว่า ในขณะนี้ โรคโควิด-19 ได้ระบาดไปทั่วโลกแล้ว

วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2563 ได้มีการกำหนดชื่อโรคและชื่อไวรัสอย่างเป็นทางการ ดังนี้ โรค COVID-19 (อ่านว่า โควิดไนน์ทีน ย่อมาจาก Corona Virus Disease 2019) กำหนดชื่อโดยองค์การอนามัยโลก (WHO) ไวรัส SARS-CoV-2 (อ่านว่า ซาร์สคอฟทู ย่อมาจาก Severe Acute Respiratory Syndrome Corona Virus 2) กำหนดชื่อโดยคณะกรรมการระหว่าง ประเทศว่าด้วยอนุกรมวิธานของไวรัส (ICTV) โดยที่ช่วงแรกของ การระบาด ใช้ชื่อ

อย่างไม่เป็นทางการ เช่น ไวรัสอู่ฮั่น 2019-nCoV (2019 novel coronavirus หรือ ไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2019) แต่มักจะเรียกกันง่าย ๆ ว่า ไวรัสโควิด 19 ส่วนไวรัส SARS-CoV-1 คือไวรัสที่เป็นสาเหตุของโรคติดเชื้อทางเดินหายใจรุนแรง หรือ SARS ที่ระบาด ใน พ.ศ. 2545-2546 ไวรัสที่ก่อโรคระบาดในครั้งนี้จึงเป็นชนิด ที่ 2 หรือ SARS-CoV-2

ไวรัส SARS-CoV-2 เป็นเชื้อโรคที่ต้องอยู่ในเซลล์เนื้อเยื่อ หรือมีเมือกคลุมอยู่ เช่น เสมหะ ไม่สามารถอยู่ เป็นอิสระ นอกจากนี้ ยังเป็นไวรัสที่เกาะด้านนอกเป็นไขมัน ซึ่งจะสลายตัวเมื่อสัมผัสกับสารซักฟอกหรือสบู่ไวรัสโคโรนา ที่ก่อโรคในมนุษย์ในขณะนี้ทั้งหมด 7 ชนิด

ชนิดที่ 1-4 : โรคหัดธรรมดา

ชนิดที่ 5 : โรค SARS (ซาร์) จากไวรัสสายพันธุ์ใหม่ เมื่อ พ.ศ. 2545-2546

ชนิดที่ 6 : โรค MERS (เมอร์ส) จากไวรัสสายพันธุ์ใหม่ เมื่อ พ.ศ. 2557

ชนิดที่ 7 : โรค COVID-19 (โควิด-19) จากไวรัสสายพันธุ์ใหม่ในปัจจุบัน

2. แหล่งแพร่เชื้อไวรัส COVID-19

2.1 คาดว่าเริ่มจากสัตว์ป่าที่นำมาขายในตลาดสดเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน ซึ่งคนไปสัมผัสและนำมาเผยแพร่ต่อ โดยเริ่มจากไวรัสจากค้างคาวที่มีการผสมพันธุ์กับไวรัสอื่น และกลายพันธุ์

2.2 คนที่ติดเชื้อแล้วแพร่สู่คนอื่น ทางสิ่งคัดหลั่งจากทางเดินหายใจ

ขั้นตอนจากการรับเชื้อถึงการป่วย

ผู้สัมผัสเชื้อโรค (contact) หมายถึง ผู้ที่สัมผัสใกล้ชิดกับผู้ติดเชื้อ หรือ อาจจะสัมผัสกับเชื้อที่ออกมาจากสิ่งคัดหลั่งจากระบบหายใจ ของผู้ป่วย (น้ำลาย เสมหะ น้ำมูก) แล้วอาจจะนำเข้าสู่อวัยวะทางปาก จมูก ตา (อวัยวะที่มีเยื่อเมือกบุ) โดยได้อยู่ ในชุมชนที่มีผู้ป่วยอยู่ด้วย โดยไม่ระมัดระวังเพียงพอ หากมีการสัมผัสดังกล่าว ก็อาจเกิดการติดเชื้อตามมา และเป็นแหล่งแพร่เชื้อต่อไปได้ผู้ที่ต้องเฝ้าระวังในระยะนี้ (มีค.63) ได้แก่ ผู้สัมผัสหรืออาจจะสัมผัสโรค โดยมี ประวัติอย่างใดอย่างหนึ่งในช่วงเวลา 14 วันก่อนหน้า (คือ ระยะฟักตัวที่ยาวที่สุดของโรค คือ ติดเชื้อแล้วแต่ยัง ไม่มีอาการป่วย) ดังต่อไปนี้

1. มีประวัติเดินทางไปยัง มาจาก หรืออยู่อาศัย ในพื้นที่ที่มีรายงานการระบาด
2. เป็นผู้สัมผัสใกล้ชิดกับผู้ที่มีรายงานการระบาด
3. มีประวัติใกล้ชิดหรือสัมผัสกับผู้เข้าข่ายหรือได้รับการตรวจยืนยันว่าติดเชื้อ

3. ผลจากการสัมผัสกับเชื้อโรค

ผู้ที่สัมผัสกับเชื้อโรคโควิด-19 หากได้รับเชื้อโรคมาอาจจะมีผลเป็น

1. พาหะของเชื้อ คือผู้ที่รับเชื้อโรคแต่ไม่เกิดการติดเชื้อ ซึ่งเชื้อมักจะติดมาทางมือ
2. ผู้ติดเชื้อ คือ ผู้ที่ตรวจพบเชื้อ และมีปฏิกิริยาทางภูมิคุ้มต่อเชื้อ ซึ่งตรวจพบได้ทางการตรวจเลือด แบ่งเป็น
  - 2.1 ผู้ติดเชื้อที่ไม่มีอาการ
  - 2.2 ผู้ป่วย หรือ ผู้ติดเชื้อที่มีอาการ ซึ่งอาจจะมีอาการน้อยหรือมาก

4. ลักษณะของโรค COVID-19

การวินิจฉัย และการรักษาการติดเชื้อทางเดินหายใจจากไวรัส ระบบทางเดินหายใจเริ่มจากจมูกลงไปถึงถุงลมในปอด แบ่งออกเป็นทางเดินหายใจส่วนบน (จมูก โพรงรอบจมูกหรือไซนัส กล่องเสียง) และส่วนล่าง (หลอดลมและปอด) ความเจ็บป่วยจากการติดเชื้อที่ทางเดินหายใจส่วนบน จะไม่รุนแรงเท่าการติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนล่าง ไวรัสที่ชอบทางเดินหายใจส่วนล่างจึงก่อโรครุนแรงกว่าความเจ็บป่วยจากการติดเชื้อไวรัสที่ทางเดินหายใจ เป็นผลจากที่ไวรัสเข้าไปแบ่งตัวในเซลล์ของทางเดินหายใจ และเกิดปฏิกิริยาต่อต้านจากร่างกาย ความรุนแรงของโรคน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ได้แก่

- **ลักษณะเฉพาะตัวของไวรัส** ซึ่งชอบที่จะไปอยู่ที่ส่วนของทางเดินหายใจ เช่น ในรูจมูก ทำให้มีน้ำมูก หรือลงปอดเกิดปอดอักเสบ และความสามารถในการกระตุ้นปฏิกิริยาการอักเสบ
- **ปฏิกิริยาทางภูมิคุ้มกันของผู้ติดเชื้อ** เพื่อการกำจัดไวรัส ซึ่งอาจก่อให้เกิดการอักเสบมากเกินไป และหากกระบวนการยับยั้งไม่ดี ก็จะทำให้โรครุนแรง

4.1 การดำเนินโรค

การติดเชื้อไวรัสโควิด-19 รวมถึงไวรัสอื่นที่ทำให้ติดเชื้อที่ทางเดินหายใจ เข้าสู่ร่างกายโดยทาง “ปาก จมูก ตา” โดยที่ไวรัสจะเข้าไปเกาะติดและเข้าไปแบ่งตัวในเซลล์ของเยื่อทางเดินหายใจ ไวรัสไม่เข้าทาง ผิวหนัง หรือแผลที่ผิวหนัง

ระยะฟักตัว (Incubation period, IP) หมายถึงระยะเวลาดังแต่รับเชื้อจนถึงเริ่มมีอาการป่วยระยะฟักตัวของโรค COVID-19 เท่ากับ 2-14 วัน ซึ่งเป็นเหตุผลที่ให้ผู้สัมผัสโรคกักกันตัวจากคนอื่น 14 วัน จากรายงานผู้ป่วยนอกเมืองอู่ฮั่น ระหว่าง มค.-กพ. 2563 พบว่าค่ามัธยฐาน (median, ค่ากลาง) ของระยะฟักตัวของโรคนี้ ประมาณ 5.1 วัน (95% CI, 4.5 to 5.8 days) และ 97.5% ของผู้ป่วยมีระยะฟักตัวของโรคน้อยกว่า 11.5 วัน (95% CI, 8.2 to 15.6 days)

ปัจจัยที่มีผลต่อระยะฟักตัว ได้แก่

- 4.1.1 ปริมาณของเชื้อไวรัสที่ได้รับ ถ้ามากจะทำให้เกิดโรคเร็ว คือระยะฟักตัวสั้น
- 4.1.2 ทางเข้าของเชื้อโรค เช่น ไวรัส COVID-19 หากเข้าสู่ปอดโดยตรงทางจมูกและปาก จะเกิดโรคเร็วกว่าการรับเชื้อ ทางเยื่อตา
- 4.1.3 ความเร็วของการเพิ่มจำนวนไวรัสในร่างกายมนุษย์
- 4.1.4 สุขภาพของผู้ที่ได้รับเชื้อ
- 4.1.5 ปฏิกิริยาทางภูมิคุ้มกันของผู้ติดเชื้อต่อไวรัส ซึ่งมีผลทั้งในการกำจัดเชื้อ และการอักเสบซึ่งมีผลให้เกิดอาการของโรค เช่น ไข้ ไอ หอบ

4.2 อาการป่วย (Symptoms)

โดยทั่วไป ผู้ป่วยจะมีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ มีอาการ “ไข้ และ ไอ” เป็น พื้นฐาน ส่วนใหญ่เริ่มจาก ไอแห้งๆ ตามด้วย ไข้ ผู้ป่วยส่วนน้อยคือ ร้อยละ 5 มีน้ำมูก เจ็บคอ หรือ จาม ไม่มีอาการเสียงแหบหรือเสียงหาย ร้อยละ 98.6

มีไข้ (ไข้อาจจะไม่ได้เริ่มในวันแรกของการป่วย) ร้อยละ 69.6 มีอาการอ่อนเพลียผิดปกติร้อยละ 59.4 ไอแห้ง (Wang et al JAMA 2020)

4.3 ความรุนแรงของโรค

ความรุนแรงของโรค ขึ้นอยู่กับ

4.3.1 ปริมาณไวรัสที่ได้รับเข้าทางเดินหายใจ

4.3.2 ปัจจัยทางผู้ติดเชื้อ เช่น สุขภาพ โรคประจำตัว ปฏิกริยาภูมิคุ้มกัน การปฏิบัติตนเมื่อเริ่มป่วย

4.3.3 การดูแลรักษาเมื่อติดเชื้อและป่วย

การติดเชื้อส่วนใหญ่มีอาการน้อย และส่วนน้อยมากไม่มีอาการป่วยเลย เด็กส่วนใหญ่มีอาการน้อย ผู้สูงอายุ และผู้มีโรคประจำตัวมักจะมีอาการหนักกว่า

-ร้อยละ 80 มีอาการน้อย คล้ายไข้หวัดธรรมดา หรือไข้หวัดใหญ่ที่อาการน้อย หายได้เองหลังพักฟื้น และดูแลตามอาการ

-ร้อยละ 14 มีอาการหนักจากปอดอักเสบ หายใจผิดปกติ

-ร้อยละ 5 มีอาการวิกฤติ เช่น การหายใจล้มเหลว ช็อกจากการป่วยรุนแรง

-ร้อยละ 1-2 เสียชีวิต หลังจากมีอาการหนัก มักเกิดกับผู้สูงอายุ ผู้มีโรคประจำตัวทางหัวใจและปอด เบาหวาน ภูมิคุ้มกันต่ำหรือโรคประจำตัวอื่น

4.4 ระยะเวลาที่ป่วย

ข้อมูลผู้ป่วย 55,924 ราย ให้ค่ามัธยฐาน (median time หรือ ค่ากลาง) ของระยะเวลาจากเริ่มมีอาการ จนถึงวันที่เริ่มฟื้นตัวจากการป่วย คืออาการเริ่มดีขึ้น ดังนี้

- ผู้ป่วยที่มีอาการน้อย (mild cases) 2 สัปดาห์

- ผู้ป่วยที่มีอาการหนัก (severe or critical) 3 - 6 สัปดาห์

- เริ่มป่วยจนมีอาการหนัก 1 สัปดาห์

- เริ่มป่วยจนถึงแก่กรรม 2 - 8 สัปดาห์ (WHO-China Joint Mission, publish Feb 28, 2020 by WHO)

) อัตราการเสียชีวิตจากการติดเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ ที่เคยพบในประเทศไทย

พ.ศ. 2545: โรค SARS ร้อยละ 10

พ.ศ.2553: ไข้หวัดใหญ่-2009 (Flu-pandemic 2009) ร้อยละ 0.03-0.5

พ.ศ. 2557: โรค MERS ร้อยละ 30

พ.ศ. 2562-2563: โรค COVID-19 ร้อยละ 1-2 (ซึ่งน่าจะต่ำกว่าขณะนี้)

4.5 การวินิจฉัยโรค และการตรวจทางห้องปฏิบัติการ

4.5.1 ข้อมูลจากประวัติอาการผิดปกติ และการสัมผัสโรค

- ประวัติอาการไม่สบาย ผลการตรวจร่างกาย และการตรวจทางห้องปฏิบัติการพื้นฐาน

- ประวัติสัมผัสโรค ตามที่กล่าวแล้วในเรื่องผู้สัมผัส

4.5.2 การตรวจหาไวรัส SARS-CoV-2 (หรือ COVID-19)

- การควบคุมการแพร่ระบาด
- การพิจารณาใช้ยาต้านไวรัสที่ตรงกับชนิดของเชื้อ
- การวิจัยเพื่อใช้ในการควบคุมโรค และการรักษา การติดตามดูแลการเปลี่ยนแปลงของไวรัส

4.5.3 การตรวจทางห้องปฏิบัติการ

มีการพัฒนาการตรวจเพิ่มเติมและดีขึ้นเรื่อยมา หลักการมีดังนี้

1. สิ่งส่งตรวจ

- สารที่เก็บจากด้านในของจมูกและคอหอย โดยการเก็บตรวจอย่างถูกต้องตาม
- เลือด

2. วิธีการตรวจ

-Real-Time RT-PCR for coronavirus จากสิ่งส่งตรวจจากทางเดินหายใจ เป็นการตรวจหลักในปัจจุบัน ซึ่งเป็นการตรวจระดับโมเลกุล การเก็บสิ่งส่งตรวจไม่ดีทำให้ตรวจไม่พบไวรัสได้ บอกไม่ได้จากผลตรวจว่ามีไวรัสที่ มีชีวิตหรือไม่

-Serology คือการตรวจเลือดหา immunoglobulin ที่เฉพาะต่อเชื้อ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของปฏิกิริยาภูมิคุ้มกัน หลักการในการตรวจหาการติดเชื้อไวรัสโดยทั่วไป จะตรวจ IgM ในสัปดาห์แรก และ IgG หลังจาก 1 สัปดาห์ นับตั้งแต่ติดเชื้อ -Viral culture คือการเพาะเชื้อไวรัสจากสิ่งส่งตรวจ ใช้ในการวิจัยเป็นหลักการป้องกันอันตรายในห้องแลปยากกว่า และค่าใช้จ่ายสูงกว่า

3. การตรวจปอดด้วยภาพรังสี (Chest X-ray, CT- Chest)

-ในช่วงที่มีการระบาดหนักในประเทศจีนจนการตรวจทางโมเลกุลรับไม่ไหว ได้มีการแนะนำการตรวจปอดด้วยภาพเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ เพื่อการวินิจฉัย COVID-19 อาจพิจารณาเป็นส่วนประกอบของการวินิจฉัยทางการแพทย์ และเป็นทางเลือก

5. การดูแลรักษาผู้ติดเชื้อ

โรคนี้คล้ายกับไข้หวัดใหญ่ คือ ผู้ป่วยส่วนใหญ่ (ประมาณ ร้อยละ 80) มีอาการน้อย และหายได้เอง แต่ต้องปฏิบัติตัวให้ร่างกายได้ซ่อมแซมตัวเอง และป้องกันคนอื่น

5.1 การรักษาผู้ติดเชื้อ

5.1.1 การรักษาทั่วไป

1. พักผ่อนทันทีที่เริ่มป่วย และพักผ่อนให้พอ ให้ร่างกายอบอุ่น กินอาหาร และดื่มน้ำให้เพียงพอ รักษา ตามอาการ เช่น ลดไข้
2. ปรึกษาแพทย์ เพื่อการดูแลรักษา ถ้าเป็นผู้เสี่ยงต่อการที่จะป่วยรุนแรง เช่น ผู้สูงอายุ ผู้มีโรคประจำตัว หรือมีอาการหนัก ยังมีข้อมูลเกี่ยวกับการติดเชื้อในหญิงมีครรภ์น้อยมาก ซึ่งยังไม่พบว่ามีอาการติดเชื้อจากแม่สู่ลูก หรือมีอาการที่รุนแรงขึ้น แต่ควรเฝ้าระวัง

3. ผู้ป่วยที่มีอาการน้อย สามารถรักษาตัวที่บ้าน ผู้ป่วยที่มีอาการหนักต้องรับการรักษาในโรงพยาบาล ในระยะที่ผู้ติดเชื้อยังไม่มากเกินกำลังควบคุมดูแล มีข้อกำหนดให้ผู้ติดเชื้อไว้ในสถานพยาบาลทั้งหมด เพื่อการดูแลรักษาและป้องกันการแพร่เชื้อ

5.1.2 เฉพาะโรค: เริ่มมีyard้านไวรัสต่อไวรัสชนิดนี้ในชั้นทดลองในวงกว้างแล้ว

5.2 การป้องกัน

- ในระยะที่ควบคุมการระบาด ต้องรายงานเจ้าพนักงาน เมื่อมีผู้ติดเชื้อ
- ป้องกันการแพร่เชื้อให้คนอื่น ตามข้อแนะนำภูมิต้านทานหลังติดเชื้อ คนที่เคยติดเชื้อไวรัส COVID-19 แล้ว จะติดเชื้อนี้อีกไหม? แม้ว่าจะยังไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนในเรื่องนี้ แต่ข้อมูลจากการติดเชื้อโคโรนาไวรัสอื่นที่ คล้ายคลึงกัน เช่น โรค SARS ในปี 2545 และ MERS-CoV ในปี 2557 ชี้แนะว่า ภูมิต้านทานที่เกิดจากการติดเชื้อไวรัส โคโรนา ไม่ใช่ภูมิต้านทานที่จะอยู่นาน ไม่น่าจะมีการติดเชื้อซ้ำในระยะเวลาใกล้ เช่น ภายใน 1 ปี ทั้งนี้ การสร้างภูมิต้านทานต่อ COVID-19 ยังไม่เป็นที่เข้าใจดีนัก

5.3 การแพร่เชื้อ และการรับเชื้อ

แหล่งเชื้อโรค COVID-19 และการแพร่เชื้อ

5.3.1 คนที่ติดเชื้อ

1. ไอ จาม หรือ พูด โดยไม่มีอุปกรณ์ปิดปาก ในระยะใกล้ชิด (น้อยกว่า 1 เมตร) มีผลให้ละอองฝอย เสมหะ น้ำมูก น้ำลาย ที่มีไวรัสอยู่ด้วย พุ่งกระจายออกมา เรียกว่า airborne droplet หรือ หยดน้ำเล็กที่ลอยในอากาศ (ขนาด >5 micron) ซึ่งจะตกลงบนพื้นในระยะ 1-2 เมตร

2. ทำให้เกิดการฟุ้งของไวรัสในอากาศ โดยการปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อบาง ลักษณะในสถานพยาบาล (เช่น การใช้อุปกรณ์พ่นยาเข้าทางเดินหายใจ การใช้สายยางดูดเสมหะ การส่องกล้องตรวจภายในหลอดลม การใส่และถอดท่อหายใจให้ผู้ป่วย การดูดเสมหะด้วยระบบเปิด) ก่อให้เกิดละอองขนาดเล็กมาก (fine mist) เรียกว่า airborne aerosole

3. มือที่มีเชื้อโรคติดอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการเอาฝ่ามือปิดปากเวลาไอ จาม และไม่ล้างมือ และใช้มือนั้นสัมผัสผู้อื่นหรือสิ่งของ

5.3.2 พันธุ์วัตถุ หรือสิ่งของ ที่ผู้ติดเชื้อได้นำเชื้อโรคมายังไว้ อาจอยู่ได้หลายชั่วโมงหรือหลายวัน ระยะเวลาแพร่เชื้อจากผู้ติดเชื้อ (Contagious period) โดยทั่วไปแล้ว ผู้ป่วยติดเชื้อที่เป็นโรคติดต่อจะแพร่เชื้อเมื่อมีอาการและแพร่เชื้อได้มาก ที่สุดในระยะที่อาการหนักที่สุดของโรคที่ไม่ใช่ผลแทรกซ้อนจากเหตุอื่น ทั้งนี้ผู้ติดเชื้อที่มีอาการน้อย อาจแพร่เชื้อได้บ้าง แต่น้อยกว่าการแพร่เชื้อในระยะที่ไม่มีอาการอาจเกิดขึ้นได้เล็กน้อย และมักจะอยู่ในระยะ 2-3 วันก่อน เริ่มมีอาการป่วย โรคติดเชื้อที่เป็นโรคติดต่อแต่ละโรคมีระยะเวลาแพร่เชื้อแตกต่างกัน แม้ว่าจะมีรายงานว่าอาจจะมีผู้ป่วย COVID-19 ที่แพร่เชื้อในขณะที่ไม่มีอาการ แต่ข้อมูลยังไม่ชัดเจน และหากเป็นจริง ก็มีโอกาสดังกล่าวน้อยมาก เช่นเดียวกับโรคติดต่ออื่นต้องรอดูข้อมูลเพิ่มเติม

6. การแพร่เชื้อ COVID-19 และการรับเชื้อ

6.1 การแพร่เชื้อ COVID-19 เกิดจากการติดต่อกับคนที่มีเชื้อสู่คนอื่น โดย

6.1.1 ทางตรง (direct) โดยทางละอองฝอย (droplet) จากทางเดินหายใจ - การคลุกคลีใกล้ชิดกับผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วย ในระยะน้อยกว่า 1-2 เมตร - โดยทางละอองฝอย (droplet) ของน้ำลาย เสมหะ น้ำมูก ของผู้ป่วย ด้วยการไอ จาม หรือการพูดที่ น้ำลายกระเด็น - ละอองฝอยเหล่านี้ อาจจะไปเข้า ปาก จมูก ตา ของผู้ที่อยู่ใกล้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อหันหน้าเข้าหากัน และสุดท้ายก็เข้าไป เนื่องจาก ไวรัส COVID-19 เป็นไวรัสที่ต้องอยู่ในเซลล์จึงจะมีชีวิตอยู่ได้ ดังนั้น เมื่อละออง ฝอยแห้งลง ไวรัสก็ตาย ไม่ลอยอยู่ในอากาศฟุ้งกระจาย

6.1.2 ทางอ้อม (indirect) โดยการสัมผัส (contact) - โดยการสัมผัสบริเวณ พื้นผิว สิ่งของ มือของคนอื่น ที่มีการปนเปื้อนเชื้อโรคจากผู้ป่วยจากการไอ จาม แล้วนำไปเข้า จมูก ปาก ตา ของตนเอง - มีสิ่งอื่นนำเชื้อไปโดยการสัมผัส เช่น ของเล่นของเด็กที่ปนเปื้อนเชื้อ สัตว์เลี้ยงที่มีผู้นำเชื้อมาสัมผัสทั้งไว้ที่ขน ทั้งนี้ ยังไม่มีหลักฐานว่าสัตว์เลี้ยงจะติดเชื้อสายพันธุ์นี้ - สุนัขมีไวรัสโคโรนาของสุนัข แต่เป็นสายพันธุ์ที่ไม่ก่อโรคในคน

6.1.3 ทาง aerosol เป็นกรณีเฉพาะ - Aerosol คือ ละอองฝอยขนาดเล็กกว่า 5 ไมครอน ลอยในอากาศ - ไวรัสโคโรนาจากผู้ป่วยจะลอยเป็นละอองฝอยขนาดเล็ก ในกรณีที่มีเหตุการณ์ในการรักษาบางอย่าง เช่น การดูดเสมหะโดยใช้เครื่องต่อสายยาง การพ่นยาเป็นละอองเข้าทางเดินหายใจ เป็นต้น - มีข้อมูลบ้างว่า ในลักษณะอากาศบางอย่าง อาจจะเป็นอากาศเย็นและชื้น ไวรัสอาจจะลอยอยู่ในอากาศ นานขึ้น ซึ่งอาจจะสร้างปัญหาของการติดเชื้อในโรงพยาบาล ต้องติดตามข้อมูลต่อไป “COVID-19 ติดต่อกับคนสู่คน ด้วยวิธีการที่คล้ายคลึงกับไข้หวัดใหญ่” การคลุกคลีใกล้ชิดกัน (close contact) การคลุกคลีใกล้ชิดผู้ป่วยทำให้มีโอกาสรับเชื้อจากผู้ป่วยได้ ทั้งนี้ หมายถึง

- การอยู่ใกล้ผู้ป่วย ในระยะน้อยกว่า 2 เมตร เป็นเวลานาน เช่น อยู่ร่วมห้อง พูดคุยกัน หันหน้าเข้าหากัน เป็นคนดูแลผู้ป่วย เป็นต้น

- มีกิจกรรมที่มีการสัมผัสโดยตรงกับเชื้อโรคจากน้ำลาย เสมหะของผู้ติดเชื้อ เช่น กอดจูบกัน สัมผัสตัว การใช้ของร่วมกัน เช่น ช้อนส้อม แก้วน้ำ การกินอาหาร ร่วมกัน การที่กำหนดระยะใกล้ชิดที่อาจจะรับเชื้อ หรือระยะห่างในการป้องกันการรับเชื้อ ที่ 1 - 2 เมตร เพราะการไอจามของคนทั่วไปจะส่งฝอยน้ำลายได้ไกล ถึง 1 เมตร แต่ถ้าคนตัวโตไอแรงมาก อาจจะไปไกลถึง 2 เมตร

6.2 การรับเชื้อ COVID-19

6.2.1 คนที่คลุกคลีใกล้ชิด (close contact) ได้รับเชื้อเข้าทางปาก จมูก ตา ส่วน ใหญ่เกิดจากการไอ จาม ของผู้ป่วย

6.2.2 มือที่สัมผัสไวรัสจากผู้ป่วย ที่ปนเปื้อนอยู่บนผิววัตถุแล้วนำเข้าสู่วางเดิน หายใจทาง ปาก จมูก ตา หรือแพร่ไปที่อื่นต่อ

6.2.3 แม้ว่าจะมีรายงานการตรวจพบไวรัสโคโรนา 19 ในอุจจาระ และผู้ป่วยบาง คนมีอุจจาระร่วง การติดเชื้อทางเดินอาหารไม่เป็นการแพร่เชื้อที่มีความสำคัญ

อ้างอิง (<http://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/who-china-joint-mission-oncovid19-final-report.pdf> February 16-24, 2020)

6.3 R0, ตัวชี้วัดโอกาสแพร่เชื้อ

ไวรัสแต่ละชนิดติดต่อไปยังคนอื่นได้มากน้อยต่างกัน บางชนิดติดต่อได้ง่ายมาก ไปยังคนที่ยังไม่มีภูมิคุ้มกัน (ไม่เคยติดเชื้อ ไม่เคยรับวัคซีน) เช่น หัด เพราะไวรัสล่องลอยอยู่ในอากาศได้นาน โดยมีการใช้คำว่า R0 (R nought) หรือจำนวนคนติดเชื้อที่เพิ่มขึ้นจากคนติดเชื้อ 1 คน (reproductive number) ซึ่งเป็นค่าแสดงความสามารถในการแพร่เชื้อตามธรรมชาติว่าคนที่ติดเชื้อ 1 คน จะแพร่ให้คนอื่นประมาณกี่คน ในประชากรที่ไม่มีภูมิคุ้มกันมาก่อนและไม่มีการควบคุมโรค ปัจจัยที่มีผลต่อค่า R0 เช่น ภูมิคุ้มกันของประชากร ความสามารถในการควบคุมการแพร่เชื้อ

ตัวอย่าง R0 ของแต่ละโรค

- R0 โรคหัด 12-18 -R0 ไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล 1.3 to 1.5.
- R0 ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 (novel influenza A (H1N1)) 1.4 and 1.6
- R0 ของ COVID-19 1-5 (จากการประชุมร่วม WHO-จีน เมื่อ 24 กพ. 2563)

การแปลค่า R0

- R0 น้อยกว่า 1 แสดงว่าจำนวนผู้ติดเชื้อลดลง และโรคจะหมดไปในที่สุด
- R0 เท่ากับ 1 แสดงว่าจำนวนผู้ป่วยจะค่อนข้างคงที่ไปเรื่อยๆ
- R0 มากกว่า 1 แสดงว่าจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นตามลำดับ และจะเกิดการระบาด

6.4 การป้องกันการแพร่เชื้อ และการติดเชื้อ

6.4.1 ล้างมือ ด้วยน้ำและสบู่ให้ทั่ว และนานพอ (ประมาณ 20 วินาที) และเช็ดมือให้แห้ง –การล้างมือด้วยน้ำและสบู่จะกำจัดคราบสกปรก และฆ่าเชื้อไวรัสไม่จำเป็น ต้องใช้สบู่ที่ผสมสารฆ่าเชื้อ –ถ้าไม่มีน้ำและสบู่ จึงใช้แอลกอฮอล์(60-70 % ซึ่งมักอยู่ในรูปเจล หรือสเปรย์) ทาทั่วมือที่ไม่เปียกเพื่อฆ่าเชื้อโรค (ถ้ามือเปียก แอลกอฮอล์ จะเจือจางจนฆ่าเชื้อไม่ได้) ทั้งให้แห้ง ห้ามล้างน้ำต่อ เพราะจะล้างแอลกอฮอล์หมดไป แต่ถ้ามือสกปรกต้อง ล้าง มือด้วยน้ำและสบู่ เพราะแอลกอฮอล์จะไม่สามารถฆ่าเชื้อโรคที่อยู่ในคราบเปื้อน

6.4.2 ไม่เอามือจับหน้า ปาก จมูก หรือ ตา ถ้าจำเป็นควรทำมือให้สะอาดก่อน

6.4.3 เว้นระยะห่าง จากคนอื่นที่อาจจะแพร่เชื้อ (keep distance) ได้แก่ - คนที่มีอาการซึ่งอาจจะเกิดจากการติดเชื้อทางเดินหายใจ เช่น ไข้ ไอ - หลีกเลี่ยงการไปในที่ที่มีคนหนาแน่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนที่ไม่รู้จักและอาจติดเชื้อ โดยไม่สามารถอยู่ห่างกันเกิน 1 เมตร ได้ตลอดเวลา ถ้าจำเป็นควรใส่หน้ากากอนามัย และไม่หันหน้าเผชิญกัน เพราะเขาอาจไอจามรดได้

6.4.4 ทำความสะอาดสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณที่อาจปนเปื้อนเสมหะ น้ำมูก น้ำลาย จากผู้ป่วย และมีไวรัส

7. คนกลุ่มต่างที่มีโอกาสสัมผัสเชื้อโรคนี ควรปฏิบัติดังนี้

7.1 คนทุกคน

มือสะอาด : ล้างมือด้วยน้ำและสบู่อย่างถูกวิธีเป็นหลัก โดยเฉพาะเมื่อมีคราบ สกปรก ใช้แอลกอฮอล์เจลเฉพาะเวลาที่ไม่สามารถใช้น้ำและสบู่ล้างมือ หน้า : ไม่สัมผัสด้วยมือที่ยังไม่สะอาด เพราะปาก จมูก ตา เป็น ทางเข้าของ

เชื้อ หน้ากากป้องกัน : คนที่ไม่ติดเชื้อไม่จำเป็นต้องใช้หน้ากากเมื่ออยู่ในที่ชุมชนที่ แน่ใจว่าไม่มีผู้ติดเชื้อ อาจใช้หน้ากากผ้า ที่มีคุณภาพ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่คาดไม่ถึงว่าจะมีคนไอจามรด หากเกิดขึ้นรีบเอาหน้ากากออก ล้างหน้า หรือเช็ดหน้า หากไม่ เกิดอุบัติเหตุ จัดการหน้ากากที่ใช้ครั้งเดียวเช่นเดียวกับ ชยะทั่วไป ส่วนหน้ากากผ้า นั้น ชักแล้วใช้ใหม่ได้ กิน: อาหารปรุงใหม่ ด้วยกระบวนการที่สะอาด ล้างมือก่อนกินอาหาร และไม่ ปนเปื้อนอาหาร ส่วนกลางด้วยข้อสัมผัสส่วนตัว

7.2 ผู้ป่วย

- หน้ากากป้องกัน: ใช้หน้ากากอนามัยทางการแพทย์ ใช้และทิ้งขยะติดเชื้อ ในที่ที่มีการจัดไว้ให้เป็นลักษณะ ปิด หรือทิ้งในถุงหรือถังขยะปิดที่ใช้เฉพาะ

- ไอ จาม : ให้ปลอดภัยต่อคนอื่น เว้นระยะห่างและหันหน้าออกจากคนอื่น ใช้ข้อ พับศอกด้านในปิดปาก และจมูก หรือใช้ทิชชูปิดปากและจมูก แล้วทิ้งในถังขยะติดเชื้อ หรือใส่ถุงที่ปิด หากใส่หน้ากากอนามัยอยู่ ให้ไอ จาม ใน หน้ากากอนามัย ถ้าใช้ ผ้าเช็ดหน้าปิดปากจมูก เสร็จแล้วให้พับด้านเปื้อนไว้ข้างใน เก็บไว้ในถุงพลาสติก ก่อนนำไปซัก

- อยู่ห่างจากคนอื่น: จดหรือเลี่ยงการเข้าใกล้คนอื่นในระยะน้อยกว่า 1 เมตร

7.3 ผู้ดูแลผู้ป่วย

ถ้าต้องเป็นผู้ดูแลผู้ป่วยที่บ้าน

7.3.1 แยกผู้ป่วยจากคนอื่น เว้นระยะห่างให้เกิน 1-2 เมตร ตลอดเวลา หากเป็นไปได้ ผู้ป่วย ควรจะอยู่ในห้องแยกและแยกใช้น้ำจากคนอื่น

7.3.2 หน้ากากอนามัย ผู้ป่วยใส่หน้ากากอนามัยเมื่ออยู่ในห้องร่วมกับคนอื่น คนที่ดูแลผู้ป่วย ใกล้ชิดก็ควรใส่หน้ากากอนามัยเมื่ออยู่ในห้องผู้ป่วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผู้ป่วยไอไม่ได้

7.3.3 ระมัดระวังในการสัมผัสเสมหะ น้ำมูก น้ำลาย และสิ่งคัดหลั่งอื่นจากผู้ป่วยใส่หน้ากาก อนามัย ผ้ากัน เปื้อน และถุงมือ ตามกรณี และล้างมือ

7.3.4 ทำความสะอาดบริเวณที่ใช้ดูแลผู้ป่วยและสิ่งของ เช่น โทรศัพท์

7.3.5 ล้างมือด้วยน้ำและสบู่ ใช้แอลกอฮอล์เมื่อไม่มีน้ำและสบู่

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่มีความรุนแรงมากขึ้นทั่วโลก และในประเทศไทย มีจำนวนผู้ติดเชื้อสะสมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องอาจเป็นภาวะเสี่ยงต่อการติดเชื้อในเขตพื้นที่ชุมชน หมู่บ้าน และสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนวัดมุขธารา ดำเนินการตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 (ฉบับที่ 1) ของกระทรวงสาธารณสุข โดยการประเมินตนเองสำหรับสถานศึกษาในการเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน ผ่านระบบ Thai Stop Covid Plus (TSC+) จำนวน 44 ข้อ 6 มิติ

โดยโรงเรียนออกประกาศนโยบายและแนวปฏิบัติในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในระยะเปิดเทอม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 รวมทั้งรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของ โรงเรียนตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้ง 5 รูปแบบ ดังนี้

- 1) On-site เรียนที่โรงเรียน โดยมีมาตรการเฝ้าระวังตามประกาศของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.)
- 2) On-air เรียนผ่านมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือ DLTV
- 3) On-line เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต
- 4) On-demand เรียนผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ
- 5) On-hand เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร เช่น หนังสือ แบบฝึกหัด ใบงาน ในรูปแบบผสมผสาน

บทที่ 4

แผนเผชิญเหตุรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อ ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในประเทศไทย มีแนวโน้มคลี่คลายเป็นไปในทางที่ดีขึ้น แต่สถานการณ์ทั่วโลกและประเทศใกล้เคียงยังมีความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง ในการเปิดภาคเรียนของสถานศึกษาให้มีการเรียนการสอนตามปกติ 100% ดังนั้น จึงควรกำหนดให้มีแผนเผชิญเหตุรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในสถานศึกษา เพื่อเป็นการเตรียมการและเตรียมพร้อมรองรับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นอันเป็นแนวปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 อย่างเคร่งครัด

1. แนวปฏิบัติแผนเผชิญเหตุรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในสถานศึกษา มีดังนี้

1.1 การป้องกันเชื้อโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) จากต่างประเทศ

- มีครูต่างประเทศต้องรับการกักกันในสถานที่รัฐจัดให้ (State quarantine) เป็นเวลา 14 วัน
- มีนักเรียนนักศึกษาต่างประเทศ/ต่างดาวที่พักอาศัยอยู่ในประเทศไทย ให้จัดการเรียนการสอนตามปกติ สำหรับนักเรียนนักศึกษาที่ไม่ได้พักอาศัยอยู่ในประเทศไทย เมื่อเข้าประเทศไทยต้องรับการกักกันในสถานที่ที่รัฐจัดให้ (State quarantine/Local quarantine) เป็นเวลา 14 วัน

ข้อเสนอการพิจารณาสิทธิประโยชน์สำหรับนักเรียนรหัส G

- การได้รับสิทธิประกันสังคมหรือประกันสุขภาพ
- การใช้กองทุนของ ศธ. เพื่อซื้อประกันสุขภาพให้นักเรียนรหัส G
- การใช้ระบบการศึกษาทางไกลแทนการเข้ามาศึกษาในประเทศไทย
- ด้านชายแดนทางเข้าและ Organizational Quarantine
- ประกันภัยโควิด 19 ระยะเวลา 1 ปี

1.2 การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ภายในประเทศ

- มีศูนย์เฉพาะกิจจัดการศึกษาทางไกลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19
- พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19
- เปิดศูนย์รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19
- จัดทำแนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19
- จัดทำแพลตฟอร์มการเรียนรู้ ชุดโปรแกรม และแพลตฟอร์มการเรียนรู้ครบวงจร
- จัดทำแนวทางการบริหารจัดการสำหรับโรงเรียนเพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19

- แผนการเตรียมการรองรับนักเรียนจากต่างประเทศที่กลับเข้ามาเรียนในประเทศไทยของสถานศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566
- แนวทางรับมือตอบโต้ภาวะฉุกเฉินกรณีการระบาดของโรคโควิด 19 ในสถานศึกษา

1.3 การเฝ้าระวังและการสอบสวนโรค

- คัดกรองนักเรียน ผู้บริหาร ครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้อง มีการสวมหน้ากาก การล้างมือ การเว้นระยะห่าง การทำความสะอาด (ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน อาคารเรียน โรงอาหาร โรงนอน พื้นที่ส่วนกลาง) และลดความแออัด
- มีแนวปฏิบัติสำหรับผู้บริหาร ครูและบุคลากรในสถานศึกษาในการดำเนินการเกี่ยวกับ โรคโควิด 19 เช่น จัดทำแนวทางการบริหารจัดการสำหรับโรงเรียนเพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 มาตรการคัดกรองสุขภาพด้านสาธารณสุข
การดำเนินการเมื่อมีกลุ่มเสี่ยงหรือผู้ป่วยยืนยันในสถานศึกษา

- การปิดสถานศึกษาที่เกิดการระบาดและควบคุมการระบาดในสถานศึกษา
- รายงานการประเมินสถานการณ์ผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค และให้ข้อเสนอแนะ แก่หน่วยงานต้นสังกัด และคณะกรรมการโรคติดต่อระดับจังหวัดเพื่อการตัดสินใจ

1.4 การสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

- มีศูนย์ประสานงานและติดตามข้อมูลระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานต่างๆ
- สถานศึกษาจับคู่โรงพยาบาลหรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในความร่วมมือ ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19
- สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฝ่ายปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา

2. แนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในการเปิดภาคเรียนให้นักเรียนมาเรียนในห้องเรียนหรือ On site 100% มีดังนี้

- 1) ให้มีการจัดการเรียนการสอนได้ปกติ On site
- 2) การจัดห้องเรียนสามารถจัดได้ตามจำนวนนักเรียนปกติโดยจัดระยะห่างให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
- 3) กรณีห้องเรียนเป็นห้องแอร์ ให้เปิดประตู หน้าต่างช่วงพักเที่ยงหรือช่วงที่ไม่มีการเรียนการสอนในห้องนั้น
- 4) มาตรการเสริมต้องเข้มข้น ดังนี้
  - การคัดกรองแยกผู้ป่วยส่งรักษา
  - การสวมหน้ากากอนามัย ล้างมือบ่อย ๆ ลดการจับกลุ่มพูดคุยกันโดยไม่จำเป็น
  - ลดกิจกรรมร่วมกันหลายห้อง
  - กรณี มีการเดินเรียนให้ทำความสะอาดพื้นผิวโต๊ะ เก้าอี้ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกันหลังจบการเรียนการสอนทุกคาบ
  - ทุกห้องเรียนให้ทำความสะอาดพื้นผิวโต๊ะ เก้าอี้ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกันทุกสองชั่วโมง

- 5) ให้มีการบันทึกการป่วยด้วยโรคทางเดินหายใจการส่งต่อตรวจหาโควิด 19 และสรุปผลการตรวจทุกสัปดาห์ส่งต้นสังกัดกรณีมีเด็กป่วยหรือขาดเรียนมากกว่าปกติให้ประสานสำนักงานสาธารณสุขอำเภอหรือจังหวัดในพื้นที่
- 6) ให้มีการดำเนินการผ่อนคลายมาตรการ กำกับโดยคณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่
- 7) การปรับมาตรการให้พิจารณาตามสถานการณ์การระบาดและข้อมูลที่มีอยู่ในขณะนั้น เป็นระยะๆ

3. แนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษารองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่มีความรุนแรงมากขึ้นทั่วโลกและประเทศใกล้เคียง อาทิ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ซึ่งประเทศไทยมีพื้นที่ชายแดนด้านเมียนมา กำลังเป็นพื้นที่วิกฤตที่สุด จำนวนผู้ป่วยติดเชื้อสะสมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องอาจเป็นภาวะเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคโควิด 19 ในเขตพื้นที่ของชุมชนและสถานศึกษา อาจส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอน ดังนั้น สถานศึกษาควรมีแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนตามตารางประสานสอดคล้องตามสถานการณ์ความรุนแรงของการแพร่ระบาดของ โรคโควิด 19 ของสถานศึกษา จำแนกตามสถานศึกษาแต่ละประเภทมีดังนี้

สถานศึกษาประเภทการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มนักเรียน - สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนตามปกติ (ครบคนครบห้องครบชั้นเรียน)

สี่ขาว-สี่เขียว

- สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ไม่พบผู้ติดเชื้อไม่น้อยกว่า 90 วัน (พื้นที่สี่เขียว) ได้รับการพิจารณาอนุญาตจากศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรคจังหวัดให้จัดการเรียนการสอนได้ตามปกติ
- โรงเรียนมีมาตรการให้นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และเจ้าหน้าที่ทุกคนสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยมีอุปกรณ์ล้างมือและล้างมือบ่อยๆ มีการทำความสะอาดห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ หรือโรงฝึกงาน และทำความสะอาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติ ก่อนและหลังใช้งานทุกครั้งตามมาตรการของกระทรวงสาธารณสุข

สี่เหลือง-สี่ส้ม

- สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยมีการสลับวันเรียนแต่ละชั้นเรียนหรือมีการแบ่งจำนวนนักเรียนให้เหมาะสมกับการเว้นระยะห่าง ระหว่างกัน (Social distancing)
- มีมาตรการให้นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและเจ้าหน้าที่ทุกคนสวมหน้ากากหรือหน้ากากอนามัย มีอุปกรณ์ล้างมือและล้างมือบ่อยๆ
- มีการทำความสะอาดห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ หรือโรงฝึกงาน และทำความสะอาดอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติก่อนและหลังใช้งานทุกครั้ง

สีแดง

- สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนแบบ Online หรือ On air

4. แนวทางปฏิบัติการปิดหรือไม่ปิดสถานศึกษากรณีเกิดโรคโควิด 19

ผู้ป่วยยืนยันโรคโควิด 19 หมายถึง ผู้ที่มีผลตรวจทางห้องปฏิบัติการพบว่าติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ผู้สัมผัสที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อสูง (High risk contact) (ผู้สัมผัสเสี่ยงสูง) หมายถึง ผู้สัมผัสใกล้ชิดกับผู้ป่วยยืนยันโรคโควิด 19 ตามลักษณะข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

- ผู้ที่เรียนผู้อาศัยร่วมห้องพัก หรือทำงานในห้องเดียวกัน คลุกคลีกัน
- ผู้สัมผัสที่มีการพูดคุยกับผู้ป่วยในระยะ 1 เมตร นานกว่า 5 นาที หรือถูกไอ จาม รด จากผู้ป่วยโรคโควิด 19

โดยไม่มีการป้องกัน เช่น ไม่สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า

- ผู้ที่อยู่ในบริเวณที่ปิดไม่มีการถ่ายเทอากาศ เช่น ในรถปรับอากาศ ในห้องปรับอากาศร่วมกับผู้ป่วยโรคโควิด 19 และอยู่ห่างจากผู้ป่วยไม่เกิน 1 เมตร นานกว่า 15 นาที โดยไม่มีการ ป้องกัน เช่น ไม่สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า

ผู้สัมผัสที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อต่ำ (Low risk contact) (ผู้สัมผัสเสี่ยงต่ำ) หมายถึง ผู้ที่ทำ กิจกรรมอื่น ๆ ร่วมกับผู้ป่วยโรคโควิด 19 แต่ไม่เข้าเกณฑ์ความเสี่ยงสูง

ผู้ใกล้ชิด หมายถึง ผู้ใกล้ชิดกับผู้สัมผัสเสี่ยงสูง จัดเป็นผู้ที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อต่ำ, ผู้ใกล้ชิดกับผู้ สัมผัสเสี่ยงต่ำ จัดเป็นไม่มีความเสี่ยง (No risk)

5. แนวทางปฏิบัติเมื่อพบผู้ป่วยยืนยันโรคโควิด 19 ในสถานศึกษา

ให้ปิดห้องเรียน/ชั้นเรียน/สถานศึกษากรณีพบผู้ป่วยยืนยันโรคโควิด 19

- 1) เมื่อพบผู้ป่วยยืนยันโรคโควิด 19 จำนวน 1 รายขึ้นไป ให้ปิดห้องเรียน เป็นเวลา 3 วัน เพื่อทำความสะอาด
- 2) เมื่อพบผู้ป่วยยืนยันโรคโควิด 19 มากกว่า 1 ห้องเรียน ให้ปิดชั้นเรียน เป็นเวลา 3 วัน เพื่อทำความสะอาด
- 3) หากมีหลักฐานและความจำเป็นต้องปิดสถานศึกษา ให้ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด

ไม่ต้องปิด ห้องเรียน/ชั้นเรียน/สถานศึกษา กรณีที่ไม่พบผู้ป่วยยืนยันโรคโควิด 19 ในสถานศึกษา โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

- 1) ผู้สัมผัสที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อสูง (High risk contact) ในสถานศึกษาดังนี้
  - ผู้สัมผัสที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อสูง(High risk contact) ให้สังเกตอาการที่บ้านเป็นเวลาอย่างน้อย 14 วัน หากพบอาการผิดปกติให้ไปพบแพทย์เพื่อตรวจวินิจฉัยระหว่างรอผลให้กักตัวที่บ้าน
  - สถานศึกษา ดำเนินกิจกรรมได้ตามปกติและสื่อสารให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจความเสี่ยงและแนวทางการดำเนินการในระยะต่อไป
- 2) ผู้สัมผัสที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อต่ำ (Low risk contact) ให้สังเกตอาการ เป็นเวลา 14 วัน ไม่จำเป็นต้องหยุดเรียน และไม่จำเป็นต้องปิดสถานศึกษา (รักษาตามอาการหายป่วยแล้วเรียนต่อได้)
- 3) ผู้ใกล้ชิด

• ผู้ใกล้ชิดกับผู้สัมผัสเสี่ยงสูงจัดว่ามีความเสี่ยงต่ำ ไม่จำเป็นต้องหยุดเรียนแต่ให้สังเกตอาการเป็นเวลา 14 วัน

• ผู้ใกล้ชิดกับผู้สัมผัสเสี่ยงต่ำ จัดว่า ไม่มีความเสี่ยง ไม่จำเป็นต้องหยุดเรียน แต่ให้สังเกตอาการเป็นเวลา 14 วัน

หมายเหตุ ทั้งนี้ในทุกกรณี ขอให้ดำเนินการบนพื้นฐานของข้อมูลการสอบสวนทางระบาดวิทยาและสถานการณ์โรคในพื้นที่

6. มาตรการหลักในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในสถานศึกษาประกอบด้วย

1) มีมาตรการคัดกรองวัดไข้และอาการเสี่ยงก่อนเข้าสถานศึกษา (อุณหภูมิไม่เกิน 37.5 c)

- กรณีปกติให้ติดสัญลักษณ์ผ่าน

- กรณีมีไข้สูงกว่าปกติ ให้นั่งพัก 5 – 10 นาทีและวัดซ้ำ

- กรณีมีไข้สูงกว่า ปกติ หรือมีอาการของระบบทางเดินหายใจ ให้กันแยกไว้ต่างหากและบันทึกข้อมูล

และแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่เพื่อรับตรวจสอบตามมาตรการของสาธารณสุข ต่อไป

2) สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลา

3) จัดจุดล้างมือหรือเจลแอลกอฮอล์อย่างเพียงพอ

4) จัดระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1-2 เมตร

5) ทำความสะอาดห้องเรียน/พื้นผิวสัมผัสร่วม เปิดหน้าต่างประตู ระบายอากาศ

6) ไม่จัดกิจกรรมรวมกลุ่มคนจำนวนมาก เหลื่อมเวลา ลดเวลาทำกิจกรรม

บทที่ 5

แนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา กรณีสงสัยว่านักเรียนหรือบุคคล มีภาวะเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

1. แนวปฏิบัติสำหรับบุคลากรในสถานศึกษา

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

- 1) ประกาศนโยบายและแนวปฏิบัติ พร้อมทั้งจัดตั้งคณะทำงานดำเนินการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19
- 2) ทบทวน ปรับปรุง ซ่อมปฏิบัติตามแผนฉุกเฉินของสถานศึกษา
- 3) ให้มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์การป้องกันโรคโควิด-19 เกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ การปฏิบัติตน การจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เกี่ยวข้อง และลดการตีตราทางสังคม (Social stigma)
- 4) มีมาตรการคัดกรองสุขภาพทุกคน บริเวณจุดแรกเข้าไปในสถานศึกษา (Point of entry)
- 5) ควรพิจารณาการจัดให้นักเรียนสามารถเข้าถึงการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเหมาะสมตามบริบท ได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการติดตามกรณีนักเรียนขาดเรียน ลาป่วย
- 6) กรณีพบนักเรียน ครู บุคลากร หรือผู้ปกครองอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือผู้ป่วยยืนยันเข้ามาในสถานศึกษาให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่
- 7) มีมาตรการให้นักเรียนได้รับอาหารกลางวันและอาหารเสริมตามสิทธิที่ควรได้รับ กรณีพบอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกักตัว
- 8) ควบคุม กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรการอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง

1.2 ครูผู้ดูแลนักเรียน

- 1) ติดตามข้อมูลข่าวสารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้
- 2) สังเกตอาการป่วยของตนเอง หากมีอาการทางเดินหายใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้หยุดปฏิบัติงาน และรีบไปพบแพทย์ทันที
- 3) ปฏิบัติตามมาตรการการป้องกันโรคอย่างเคร่งครัด ได้แก่ ล้างมือบ่อย ๆ สวมหน้ากากผ้าหรือ หน้ากากอนามัย และเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล หลีกเลี่ยงการไปในสถานที่แออัดหรือแหล่งชุมชน
- 4) แจ้งผู้ปกครองและนักเรียน ให้นำของใช้ส่วนตัวและอุปกรณ์ป้องกันมาใช้เป็นของตนเอง
- 5) สื่อสารความรู้คำแนะนำหรือจัดหาสื่อประชาสัมพันธ์ในการป้องกันและลดความเสี่ยงจากการแพร่กระจายโรคโควิด-19
- 6) ทำความสะอาดสื่อการเรียนการสอนหรืออุปกรณ์ของใช้ร่วมที่เป็นจุดสัมผัสเสี่ยงทุกครั้งหลังใช้งาน

- 7) ควบคุมดูแลการจัดที่นั่งภายในสถานที่ในโรงเรียน ตามหลักการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล อย่างน้อย 1 - 2 เมตร
- 8) ตรวจสอบ กำกับ ติดตามการมาเรียนของนักเรียน
- 9) ตรวจคัดกรองสุขภาพทุกคนที่เข้ามาในสถานศึกษาตามขั้นตอน
- 10) สังเกตกลุ่มนักเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรม หรือนักเรียนที่ไม่ร่วมมือปฏิบัติตามมาตรการที่ครูกำหนด เพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือ
- 11) สื่อสารความรู้เกี่ยวกับความเครียด กระบวนการจัดการความเครียดให้แก่นักเรียนและ บุคลากร ในสถานศึกษา

1.3 นักเรียน

- 1) ติดตามข้อมูลข่าวสารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้
- 2) สังเกตอาการป่วยของตนเอง หากมีอาการทางเดินหายใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ไข้ เจ็บคอหรือ ผู้ปกครอง
- 3) มีและใช้ของใช้ส่วนตัว ไม่ใช้ร่วมกับผู้อื่น
- 4) ปฏิบัติตามมาตรการการป้องกันโรคอย่างเคร่งครัด ได้แก่ ล้างมือบ่อย ๆ สวมหน้ากากผ้าหรือ หน้ากากอนามัย และเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล หลีกเลี่ยงการไปในสถานที่แออัดหรือแหล่งชุมชน
- 5) ดูแลสุขภาพให้แข็งแรง ด้วยการกินอาหารปรุงสุก ร้อน สะอาด อาหารครบ 5 หมู่ และผัก ผลไม้ ออกกำลังกาย และนอนหลับให้เพียงพอ
- 6) กรณีนักเรียนขาดเรียนหรือถูกกักตัว ควรติดตามความคืบหน้าการเรียนอย่างสม่ำเสมอ
- 7) หลีกเลี่ยงการล้อเลียนความผิดปกติหรืออาการไม่สบายของเพื่อน

1.4 ผู้ปกครอง

- 1) ติดตามข้อมูลข่าวสารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้
- 2) สังเกตอาการป่วยของบุตรหลาน หากมีอาการทางเดินหายใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้รีบพาไปพบแพทย์
- 3) จัดหาของใช้ส่วนตัวให้บุตรหลาน
- 4) จัดหาอุปกรณ์ป้องกันโรคและการล้างมือ กำกับให้บุตรหลานปฏิบัติตามมาตรการการป้องกันโรคอย่างเคร่งครัด ได้แก่ ล้างมือบ่อย ๆ สวมหน้ากากผ้าหรือ หน้ากากอนามัย และเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล หลีกเลี่ยงการไปในสถานที่ที่แออัดหรือแหล่งชุมชน
- 5) ดูแลสุขภาพบุตรหลาน จัดเตรียมอาหารปรุงสุกใหม่
- 6) กรณีมีการจัดการเรียนการสอนทางไกล ออนไลน์ ผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือกับครูในการ ดูแล จัดการเรียนการสอนแก่นักเรียน

1.5 ผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ปฏิบัติงานทำความสะอาด

- 1) ติดตามข้อมูลข่าวสารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค จากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

- 2) สังเกตอาการป่วยของตนเอง หากมีอาการทางเดินหายใจอย่างใดอย่างหนึ่งให้หยุดปฏิบัติงาน และรีบไปพบแพทย์ทันที
- 3) ล้างมือบ่อย ๆ ก่อน – หลังปรุงและประกอบอาหาร ขณะจำหน่ายอาหาร หลังสัมผัสสิ่งสกปรก
- 4) ขณะปฏิบัติงานของผู้สัมผัสอาหาร ต้องสวมหมวกคลุมผม ผ่ากันเปื้อน ถุงมือ สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย และปฏิบัติตามสุขอนามัยส่วนบุคคลที่ถูกต้อง
- 5) ปกปิดอาหาร ใส่ถุงมือและใช้ที่คีบหยิบจับอาหาร
- 6) จัดเตรียมอาหารปรุงสุกใหม่ ให้นักเรียนกิน ภายในเวลา 2 ชั่วโมง
- 7) ผู้ปฏิบัติงานทำความสะอาด ผู้ปฏิบัติงานเก็บขยะต้องใส่อุปกรณ์ป้องกันตนเองและปฏิบัติ ตามขั้นตอนการทำความสะอาดให้ถูกต้อง

1.7 ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

1.7.1 ห้องเรียน สถานที่สำหรับการจัดการเรียนสอน ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ห้องประชุม ห้องพักรู โรงยิม โรงอาหาร ห้องสมุด ห้องส้วม เป็นต้น ให้ดำเนินการตามหลักปฏิบัติการป้องกัน การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อย่างเคร่งครัด ได้แก่

- 1) จัดโต๊ะ เก้าอี้ หรือที่นั่ง ให้มีการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล อย่างน้อย 1 - 2 เมตร
- 2) มีการเหลื่อมเวลาเรียน การเรียนกลุ่มย่อย
- 3) จัดให้มีการระบายอากาศที่ดี ให้อากาศถ่ายเท และทำความสะอาดโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์การเรียนทุกครั้ง และจุดสัมผัสเสี่ยง ก่อน - หลังใช้งาน
- 4) จัดให้มีเจลแอลกอฮอล์ใช้ทำความสะอาดมือ
- 5) จำกัดจำนวนผู้ใช้งานหรือลดระยะเวลาทำกิจกรรมหรือเหลื่อมเวลา

1.7.2 โรงอาหาร

- 1) จัดบริการอาหาร เน้นป้องกันการปนเปื้อนของเชื้อโรค เช่น อาหารปรุงสำเร็จสุกใหม่ทุกครั้ง
- 2) พิจารณาทางเลือกให้ผู้ปกครองสามารถเตรียมอาหารกลางวัน (Lunch box) ให้นักเรียน

1.7.3 ห้องพยาบาล

- 1) จัดหาครูหรือเจ้าหน้าที่ เพื่อดูแลนักเรียน ในกรณีที่นักเรียนป่วยมานานจนพักรอผู้ปกครองมารับ และมีการบันทึกรายชื่อและอาการของนักเรียนที่ป่วย
- 2) จัดให้มีพื้นที่หรือห้องแยกอย่างชัดเจน ระหว่างนักเรียนป่วยจากอาการไข้หวัดกับนักเรียนป่วยจากสาเหตุอื่น ๆ

2. มาตรการเปิดภาคเรียน/ระหว่างเปิดภาคเรียน

★ **ปฏิบัติการรณรงค์**

2.1 หลักปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในโรงเรียน

2.2 แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในโรงเรียน

- 1) แนวปฏิบัติสำหรับผู้บริหารโรงเรียน
- 2) แนวปฏิบัติสำหรับครู ผู้ดูแลนักเรียน
- 3) แนวปฏิบัติสำหรับพยาบาล
- 4) แนวปฏิบัติสำหรับนักเรียน
- 5) แนวปฏิบัติสำหรับผู้ปกครอง
- 6) แนวปฏิบัติสำหรับแม่ครัว ผู้จำหน่ายอาหาร และผู้ปฏิบัติงานทำความสะอาด
- 7) แนวปฏิบัติสำหรับผู้ปกครองและบุคคลภายนอกที่มาติดต่อกับทางโรงเรียนฯ
- 8) แนวปฏิบัติสำหรับคนขับรถรับ-ส่ง นักเรียน

(ที่มา: คู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข)

2.3 ระหว่างเปิดภาคเรียน

- 1) การเข้าแถวเคารพธงชาติ
- 2) การเข้าชั้นเรียน
- 3) ระหว่างอยู่ในชั้นเรียน
- 4) ชวงพัก
- 5) การรับประทานอาหารกลางวัน
- 6) การเจ็บป่วยระหว่างเรียน

2.1 หลักปฏิบัติในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในโรงเรียน

มาตรการควบคุมหลักในมาตรการดำเนินงานเพื่อความปลอดภัยจากการลดการแพร่เชื้อโรคโควิด 19 มี 6 ข้อปฏิบัติในโรงเรียน ได้แก่

- 1) คัดกรอง (Screening) : ผู้ที่เข้ามาในสถานศึกษาทุกคน ต้องได้รับการคัดกรองวัดอุณหภูมิร่างกาย
- 2) สวมหน้ากาก (Mask) : ทุกคนต้องสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย ตลอดเวลาที่อยู่ในสถานศึกษา
- 3) ล้างมือ (Hand Washing) : ล้างมือบ่อย ๆ ด้วยสบู่และน้ำ นานอย่างน้อย 20 วินาที หรือใช้เจลแอลกอฮอล์หลีกเลี่ยงการสัมผัสบริเวณจุดเสี่ยง เช่น ราวบันได ลูกบิดประตู เบนตน รวมทั้งไม่ใช้มือ สัมผัส ใบหน้า ตา ปาก จมูก โดยไม่จำเป็น
- 4) เว้นระยะห่าง (Social Distancing) : เว้นระยะห่างระหว่างบุคคล อย่างน้อย 1 - 2 เมตร รวมถึงการจัดเว้นระยะห่างของสถานที่

5) ทำความสะอาด (Cleaning) : เปิดประตู หน้าต่าง ให้อากาศถ่ายเท ทำความสะอาดห้องเรียน และบริเวณต่าง ๆ โดยเช็ดทำความสะอาดพื้นผิวสัมผัสของโต๊ะ เก้าอี้ และวัสดุอุปกรณ์ ก่อนเข้าเรียน ช่างพักเที่ยง และหลังเลิกเรียนทุกวัน รวมถึงจัดใหม่ถึงขยะมูลฝอยแบบมีฝาปิดและรวบรวมขยะออกจากห้องเรียน เพื่อนำไปกำจัดทุกวัน

6) ลดแออัด(Reducing): ลดระยะเวลาการทำกิจกรรมให้สั้นลงเท่าที่จำเป็นหรือเลื่อนเวลาทำกิจกรรม และหลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมรวมตัวกันเป็นกลุ่มลดแออัด

2.2 แนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในโรงเรียน

1) แนวปฏิบัติสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

1. ประกาศนโยบายและแนวปฏิบัติการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในสถานศึกษา
2. กำหนดแนวทางปฏิบัติตามระเบียบสำหรับนักเรียน ครู และบุคลากร ที่สงสัยติดเชื้อหรือป่วยด้วย โรคโควิด 19 โดยไม่ถือเป็นวันลาหรือวันหยุดเรียน
3. จัดตั้งคณะทำงานดำเนินการควบคุมดูแล และป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ประกอบด้วย ครู นักเรียน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ทองถิ่น ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง พร้อมบทบาทหน้าที่
4. ทบทวน ปรับปรุง ซ่อมปฏิบัติตามแผนฉุกเฉินของสถานศึกษาในภาวะที่มีการระบาดของโรคติดต่อ (Emergency operation for infectious disease outbreaks)
5. สื่อสารประชาสัมพันธ์การป้องกันโรคโควิด 19 เกี่ยวกับนโยบาย มาตรการ แนวปฏิบัติ และการ จัดการเรียนการสอนให้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา ผ่านช่องทางสื่อที่เหมาะสม และติดตามข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับโรคโควิด 19 จากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้
6. สื่อสารทำความเข้าใจเพื่อลดการรังเกียจและลดการตีตราทางสังคม (Social stigma) กรณีอาจพบบุคลากรในสถานศึกษา นักเรียน หรือผู้ปกครองติดเชื้อโควิด 19
7. มีมาตรการคัดกรองสุขภาพทุกคน บริเวณจุดแรกเข้าไปในสถานศึกษา (Point of entry) ให้แก่ นักเรียน ครู บุคลากร และผู้มาติดต่อ และจัดให้มีพื้นที่แยกโรค อุปกรณ์ป้องกัน เช่น หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย เจลแอลกอฮอล์อย่างเพียงพอ รวมถึงเพิ่มช่องทางการสื่อสารระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในกรณีที่พบนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือสงสัย
8. ควรพิจารณาการจัดให้นักเรียนสามารถเข้าถึงการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเหมาะสมตามบริบทได้ อย่างต่อเนื่อง ตรวจสอบติดตาม กรณีนักเรียนขาดเรียน ลาป่วย การปิดสถานศึกษา การจัดให้มีการ เรียนทางไกล สื่อออนไลน์ การติดต่อทางโทรศัพท์ Social media โดยติดตามเป็นรายวัน หรือ สัปดาห์
9. กรณีพบนักเรียน ครู บุคลากร หรือผู้ปกครองอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือผู้ป่วยยืนยันเข้ามาในสถานศึกษาให้ ให้อาสาสมัครสาธารณสุขในพื้นที่ เพื่อดำเนินการสอบสวนโรคและพิจารณาปิดสถานศึกษา ตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข
10. มีมาตรการให้นักเรียนได้รับอาหารกลางวันและอาหารเสริมตามสิทธิที่ควรได้รับ กรณีพบอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกักตัว

11. ควบคุม กำกับ ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของ โรคโควิด 19 ในสถานศึกษาอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง

12. มีการจัดหางบประมาณสำหรับจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ป้องกันโรคโควิด 19 ให้กับนักเรียน ครู บุคลากร ตาม ความจำเป็นและเหมาะสม

13. มีการจัดสรรบุคลากรในการดูแลนักเรียน และการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

2) แนวปฏิบัติสำหรับครู ผู้ดูแลนักเรียน

1. ติดตามข้อมูลข่าวสารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค พื้นที่เสี่ยง คำแนะนำการป้องกันตนเอง และลด ความเสี่ยงจากการแพร่กระจายของเชื้อโควิด 19 จากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

2. สังเกตอาการป่วยของตนเอง หากมีอาการไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ หายใจลำบาก เหนื่อยหอบ ไม่ไถ่กลืน ไม่ รุ่รส ให้หยุดปฏิบัติงาน และรีบไปพบแพทย์ทันที กรณีมีคนในครอบครัวป่วยด้วยโรคโควิด 19 หรือ กลับจากพื้นที่เสี่ยง และอยู่ในช่วงกักตัว ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่าง เคร่งครัด

3. แจกผู้ปกครองและนักเรียน ให้นำของใช้ส่วนตัวและอุปกรณ์ป้องกันมาใช้เป็นของตนเอง พร้อมใช้ เช่น ขอน สอม แก้วน้ำ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน ผาเช็ดหน้า หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย เป็นต้น

4. สื่อสารความรู้คำแนะนำหรือจัดหาสื่อประชาสัมพันธ์ในการป้องกันและลดความเสี่ยงจากการ แพร กระจายโรคโควิด 19 ให้แก่นักเรียน เช่น สอนวิธีการล้างมือที่ถูกต้อง การสวมหน้ากากผ้าหรือ หน้ากากอนามัยคำแนะนำ การปฏิบัติตัว การเว้นระยะทางทางสังคม การทำความสะอาด หลีกเลี่ยง การทำกิจกรรมรวมกันจำนวนมากเพื่อลดความ แออัด

5. ทำความสะอาดสื่อการเรียนการสอนหรืออุปกรณ์ของใช้รวมที่เป็นจุดสัมผัสเสี่ยง ทุกครั้งหลังใช้งาน

6. ควบคุมดูแลการจัดที่นั่งในห้องเรียน ระหว่างโต๊ะเรียน (เว้นระยะทาง 1.5 เมตร) ที่นั่งในโรงอาหารการ จัดเว้นระยะทาง ระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1 - 2 เมตร หรือเหลื่อมเวลาพักกินอาหารกลางวัน และกำกับให้นักเรียน สวม หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลา และล้างมือบ่อย ๆ

7. ตรวจสอบ กำกับ ติดตามการมาเรียนของนักเรียนขาดเรียน ถูกกักตัว หรืออยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อการติดโรค โควิด 19 และรายงานต่อผู้บริหาร

8. กรณีครูสังเกตพบนักเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรม เช่น เด็กสมาธิสั้น เด็กที่มีความวิตกกังวลสูง อาจมี พฤติกรรมดูหมิ่นหรือกีดเล้ง ครูส่งต่อปรึกษาครูการศึกษาพิเศษ นักจิตวิทยาเพื่อดูแลช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตให้สามารถ เรียนร่วมกับเด็กปกติต่อไป

9. วิธีการปรับพฤติกรรมสำหรับนักเรียนที่ไม่ร่วมมือปฏิบัติตามมาตรการที่ครูกำหนด ด้วยการแก้ปัญหา การ เรียนรู้ใหม่ให้ถูกต้องนั่นคือ “สร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์” หรือ “ลดพฤติกรรมที่ไม่พึง ประสงค์”

10. ครูสื่อสารความรู้เกี่ยวกับความเครียด วาเป็นปฏิกิริยาปกติที่เกิดขึ้นได้ในภาวะวิกฤติที่มีการแพร่ระบาด ของโรคโควิด 19 และนำกระบวนการจัดการความเครียด การฝึกสติให้กลมกลืนและเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละวัยรวม กับการฝึกทักษะชีวิตที่เสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจ (Resilience) ให้กับนักเรียน ได้แก่ ทักษะชีวิตด้านอารมณ์ สังคม และความคิด เป็นต้น

3) แนวปฏิบัติสำหรับพยาบาล

1. ทำการตรวจคัดกรองสุขภาพทุกคนที่เข้ามาในสถานศึกษาในตอนเช้า ทั้งนักเรียน ครู บุคลากร และผู้มาติดต่อโดยใช้เครื่องวัดอุณหภูมิร่างกาย พร้อมสังเกตอาการและสอบถามอาการของ ระบบทางเดิน หายใจ เช่น ไข้ ไอ มี น้ำมูก เจ็บคอ หายใจลำบาก เหนื่อยหอบ ไม่ไถ่กลืน ไม่รู่รส โดยติดสัญลักษณ์ สติกเกอร์ แสดงให้เห็นชัดเจนว่า ผ่านการคัดกรองแล้ว

➢ กรณีพบนักเรียนหรือผู้มีอาการมีไข้ อุณหภูมิร่างกายตั้งแต่ 37.5 องศาเซลเซียสขึ้นไปร่วมกับ อาการระบบทางเดินหายใจอย่างใดอย่างหนึ่ง จัดให้อยู่ในพื้นที่แยกส่วนในหีบแจงผูกปรอง มารับและพาไปพบแพทย์ ใหญ่ดักพักที่บ้านจนกว่าจะหายเป็นปกติ หากพบว่าติดเชื้อโควิด 19 ให้แจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพื่อประเมินสถานการณ์และดำเนินการสอบสวนโรค

2. บันทึกผลการคัดกรองและส่งต่อประวัติการป่วย ตามแบบบันทึกการตรวจสุขภาพ

3. จัดอุปกรณ์การล้างมือ พร้อมใช้งานอย่างเพียงพอ เช่น เจลแอลกอฮอล์วางไว้บริเวณทางเข้า สบู่ล้างมือ บริเวณอ่างล้างมือ

4) แนวปฏิบัติสำหรับนักเรียน

1. ติดตามข้อมูลข่าวสารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 พื้นที่เสี่ยง คำแนะนำการป้องกัน ตนเอง และลดความเสี่ยงจากการแพร่กระจายของโรคโควิด 19 จากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

2. สังเกตอาการป่วยของตนเอง หากมีอาการไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ หายใจลำบาก เหนื่อยหอบ ไม่ไถ่กลืน ไม่รู่รส รับประทานอาหารหรือผูกปรองให้พาไปพบแพทย์ กรณีมีคนในครอบครัวป่วยด้วยโรคโควิด 19 หรือ กลับบ้านจากพื้นที่เสี่ยง และอยู่ในช่วงกักตัว ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างเคร่งครัด

3. มีและใช้ของใช้ส่วนตัว ไม่ใช้ร่วมกับผู้อื่น เช่น ช้อน ส้อม แก้วน้ำ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน ผ้าเช็ดหน้า หน้ากากผ้า หรือหน้ากากอนามัย และทำความสะอาดหรือเก็บให้เรียบร้อย ทุกครั้งหลังใช้งาน

4. กรณีนักเรียนดื่มน้ำบรรจุขวด ควรแยกเฉพาะตนเอง และทำเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์เฉพาะไม่ให้ ปะปนกับของคนอื่น

5. หมั่นล้างมือบ่อย ๆ ด้วยวิธีล้างมือ 7 ขั้นตอน อย่างน้อย 20 วินาที ก่อนกินอาหาร หลังใช้ส้วม หลีกเสี่ยงใช้มือสัมผัสกับใบหน้า ตา ปาก จมูก โดยไม่จำเป็น รวมถึงสร้างสุขนิสัยที่ดีหลังเล่นกับเพื่อน เมื่อกลับมาถึงบ้านต้องอาบน้ำ สระผม และเปลี่ยนเสื้อผ้าใหม่ทันที

6. เว้นระยะห่างระหว่างบุคคล อย่างน้อย 1-2 เมตร ในการทำกิจกรรมระหว่างเรียน ช่วงพัก และหลังเลิกเรียน เช่น นั่งกินอาหาร เล่นกับเพื่อน เขาแถวตอคิว ระหว่างเดินทางอยู่บนรถ

7. สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลาที่อยู่ในโรงเรียน

8. หลีกเสี่ยงการไปในสถานที่แออัด หรือแหล่งชุมชนที่เสี่ยงต่อการติดโรคโควิด 19

9. ดูแลสุขภาพให้แข็งแรง ด้วยการกินอาหารปรุงสุก ร้อน สะอาด อาหารครบ 5 หมู่ และผัก ผลไม้ 5 สี เสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ควรเสริมอาหารเข้าจากบ้าน หรือใหญ่ผูกปรองจัดเตรียมอาหารกล่อง (Box set) กินที่โรงเรียนแทน รวมถึงการออกกำลังกาย อย่างน้อย 60 นาที ทุกวัน และนอนหลับอย่างเพียงพอ ประมาณ 9 – 11 ชั่วโมงต่อวัน

10. กรณีนักเรียนขาดเรียนหรือถูกกักตัว ควรติดตามความคืบหน้าการเรียนอย่างสม่ำเสมอ ปกษาศครู เช่น การเรียนการสอน สื่อออนไลน์ อ่านหนังสือ ทบทวนบทเรียน และทำแบบฝึกหัดที่บ้าน

11. หลีกเลี่ยงการล้อเลียนความผิดปกติ หรืออาการไม่สบายของเพื่อน เนื่องจากอาจจะก่อให้เกิดความกล้ว มากเกินไปต่อการป่วยหรือการติดโรคโควิด 19 และเกิดการแบ่งแยกกีดกันในหมู่นักเรียน

บทบาทหน้าที่ของนักเรียนแกนนำด้านสุขภาพ

นักเรียนที่มีจิตอาสา เป็นอาสาสมัครช่วยดูแลสุขภาพเพื่อนนักเรียนด้วยกันหรือดูแลรุ่นน้องด้วย เช่น สกานักเรียน เด็กไทยทำได้ อัย.นอย ยูวอาสาสมัครสาธารณสุข

1. ติดตามข้อมูลข่าวสารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค พื้นที่เสี่ยง คำแนะนำการป้องกันตนเอง และลดความเสี่ยงจากการแพร่กระจายของโรคโควิด 19 จากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

2. ช่วยครูตรวจคัดกรองวัดอุณหภูมิร่างกายของนักเรียนทุกคนที่มาเรียน ในตอนเช้า ทางเขา โดยมีครู ดูแลให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด เน้นการจัดเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล อย่างน้อย 1 – 2 เมตร

3. ตรวจสอบความเรียบร้อยของนักเรียนทุกคนที่มาเรียน ต้องสวมหน้ากากผ้า หรือหน้ากากอนามัย หาก พบนักเรียนไม่สวมหน้ากาก ผู้รับผิดชอบ เพื่อจัดหาหน้ากากผ้า หรือหน้ากากอนามัยสำรองให้

4. เฝ้าระวังสังเกตอาการของเพื่อนนักเรียน หากมีอาการไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ หายใจลำบาก เหนื่อย หอบ ไม่ไถ่กลืน ไม่รู้สึก ใหรีบแจ้งครูทันที

5. จัดกิจกรรมสื่อสารให้ความรู้คำแนะนำการป้องกัน และลดความเสี่ยงจากการแพร่กระจายของ โรคโควิด 19 แก่เพื่อนนักเรียน เช่น สอนวิธีการล้างมือที่ถูกต้อง การทำหน้ากากผ้า การสวม หน้ากาก การถอดหน้ากากผ้า กรณีเก็บไวโซตอ การทำความสะอาดหน้ากากผ้า การเว้นระยะห่าง ระหว่างบุคคล จัดป้ายแนะนำต่าง ๆ

6. ตรวจสอบอุปกรณ์ของใช้ส่วนตัวของเพื่อนนักเรียนและรุ่นน้อง ใหพร้อมใช้งาน เน้นไม่ใช้ร่วมกับผู้อื่น เช่น จาน ช้อน ส้อม แก้วน้ำ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน ผาเช็ดหน้า ผาเช็ดมือของตนเอง

7. จัดเวรทำความสะอาดห้องเรียน ห้องเรียนรวม และบริเวณจุดสัมผัสเสี่ยงทุกวัน เช่น ลูกบิดประตู กลอนประตู ราวบันได สนามเด็กเล่น อุปกรณ์กีฬา เครื่องดนตรี คอมพิวเตอร์

8. เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันโรคโควิด 19 ด้วยการสวมหน้ากากผ้า หรือหน้ากาก อนามัย ล้างมือบ่อย ๆ กินอาหารใช้จาน ช้อน ส้อม แก้วน้ำของตนเอง การเว้นระยะห่าง เป็นต้น โดยถือปฏิบัติเป็นสุขนิสัยกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ

5) แนวปฏิบัติสำหรับผู้ปกครอง

1. ติดตามข้อมูลข่าวสารสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด 19 พื้นที่เสี่ยง คำแนะนำการป้องกันตนเอง และลดความเสี่ยงจากการแพร่กระจายของโรคจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

2. สังเกตอาการป่วยของบุตรหลาน หากมีอาการไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ หายใจลำบาก เหนื่อยหอบ ไม่ไถ่กลืน ไม่รู้สึก ใหรีบพาไปพบแพทย์ ควรแยกเด็กไม่ให้ไปเล่นกับคนอื่น ใหพักผ่อนอยู่ที่บ้าน จนกว่าจะหายเป็นปกติ กรณีมีคนใน

ครอบครัวป่วยด้วยโรคโควิด 19 หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยงอยู่ในช่วงกักตัวให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอย่างเคร่งครัด

3. จัดหาของใช้ส่วนตัวให้บุตรหลานอย่างเพียงพอในแต่ละวัน ทำความสะอาดทุกวัน เช่น หน้ากากผ้า ช้อน ส้อม แก้วน้ำ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน ผาเช็ดหน้า ผาเช็ดตัว

4. จัดหาสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ และกำกับดูแลบุตรหลานให้ล้างมือบ่อย ๆ ก่อนกินอาหาร หลังใช้ ส้วม หลีกเลียงการใช้มือสัมผัสใบหน้า ตา ปาก จมูก โดยไม่จำเป็น และสร้างสุขนิสัยที่ดี หลังเล่นกับ เพื่อนและเมื่อกลับมาถึงบ้าน ควรอาบน้ำ สระผม และเปลี่ยนชุดเสื้อผ้าใหม่ทันที

5. ดูแลสุขภาพบุตรหลาน จัดเตรียมอาหารปรุงสุกใหม่ ส่งเสริมให้กินอาหารร้อน สะอาด กินอาหาร ครบ 5 หมู่ และผัก ผลไม้ 5 สี และควรจัดอาหารกล่อง (Box set) ให้แก่นักเรียนในช่วงเช้าแทนการ ซื้อจากโรงเรียน (กรณีที่ไม่ได้กินอาหารเช้าจากที่บ้าน) เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ออกกำลังกายอย่างน้อย 60 นาทีทุกวัน และนอนหลับอย่างเพียงพอประมาณ 9 - 11 ชั่วโมงต่อวัน

6. หลีกเลียงการพาบุตรหลานไปในสถานเสี่ยงต่อการติดโรคโควิด 19 สถานที่แออัดที่มีการรวมกันของ คนจำนวนมาก หากจำเป็นต้องสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย ล้างมือบ่อย ๆ 7 ขั้นตอน ด้วย สบู่และน้ำนาน 20 วินาที (ในนักเรียนร้องเพลงแฮปปี้เบิร์ดเดย์ 2 ครั้ง พรอมกับล้างมือ) หรือใช้เจลแอลกอฮอล์

7. กรณีการจัดการเรียนการสอนทางไกล ออนไลน์ ผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือกับครูในการดูแล จัดการเรียนการสอนแก่นักเรียน เช่น การส่งการบ้าน การรวมทำกิจกรรม เป็นต้น

6) แนวปฏิบัติสำหรับแม่ครัว ผู้จำหน่ายอาหาร และผู้ปฏิบัติงานทำความสะอาด

1. ติดตามข้อมูลข่าวสารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 พื้นที่เสี่ยง คำแนะนำการป้องกันตนเองและลดความเสี่ยงจากการแพร่กระจายของโรค จากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

2. สังเกตอาการป่วยของตนเองหากมีอาการไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ หายใจลำบาก เหนื่อยหอบ ไม่ได้ กลืน ไม่ รุส ให้หยุดปฏิบัติงานและรีบไปพบแพทย์ทันที กรณีมีคนในครอบครัวป่วยด้วยโรคโควิด 19 หรือกลับจากพื้นที่เสี่ยง และอยู่ในช่วงกักตัว ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อย่าง เคร่งครัด

3. ล้างมือบ่อย ๆ ด้วยสบู่และน้ำ ก่อน - หลังปรุงและประกอบอาหาร ขณะจำหน่ายอาหาร หลังสัมผัส สิ่งสกปรกเมื่อจับเหรียญหรือธนบัตร หลังใช้ส้วม ควรล้างมือด้วยสบู่และน้ำหรือใช้เจลแอลกอฮอล์ และหลีกเลียงการใช้มือสัมผัสใบหน้า ตา ปาก จมูก โดยไม่จำเป็น

4. ขณะปฏิบัติงานของผู้สัมผัสอาหาร ต้องสวมหมวกคลุมผม ผ่ากันเปอน ถุงมือ สวมหน้ากากผ้าหรือ หน้ากากอนามัย และปฏิบัติตามสุขอนามัยส่วนบุคคลที่ถูกต้อง

5. ปกปิดอาหาร ใส่ถุงมือและใช้ที่คีบหยิบจับอาหาร ห้ามใช้มือหยิบจับอาหารพร้อมกันโดยตรง และ จัดให้ แยกกัน ส่วนกรณีร้านจำหน่ายอาหารสำเร็จรูปพร้อมกัน ไม่ควรใช้มือสัมผัสลงไปในถุงบรรจุ อาหารกอนต์อาหาร

6. จัดเตรียมเมนูอาหารให้ครบ 5 หมู่ และผักผลไม้ 5 สี เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ประสุกใหม่ ให้นักเรียน กินภายในเวลา 2 ชั่วโมง หากเกินเวลาดังกล่าว ให้นำอาหารไปอุ่นจนเดือด แล้วนำมาเสิร์ฟใหม่ กรณีที่ไม่สามารถจัดเหลือเวลาสำหรับเด็กในมื้อกลางวัน ให้เตรียมอาหารกล่องแทนและรับประทาน ที่โต๊ะเรียน
7. จัดเตรียมกระดาษสำหรับสั่งรายการอาหาร หรือช่องทางสื่อสารอื่น ๆ เพื่อลดการพูดคุยและสัมผัส
8. ผู้ปฏิบัติงานทำความสะอาด ผู้ปฏิบัติงานเก็บขยะ ต้องใส่อุปกรณ์ป้องกันตนเอง เช่น สวม หน้ากากผ้า หรือหน้ากากอนามัย สวมถุงมือยาง ผายางกันเปื้อน รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง
9. การเก็บขยะ ควรใช้ที่จับปากคีบคีบตามยาวเก็บขยะ ใส่ถุงขยะปิดปากถุงให้มิดชิด และนำไปรวบรวมไว้ที่พักขยะ
10. เมื่อปฏิบัติงานเสร็จทุกครั้ง ต้องล้างมือบ่อย ๆ และเมื่อกลับมาถึงบ้าน ควรอาบน้ำ สระผม เปลี่ยนเสื้อผ้าใหม่ทันที

7) แนวปฏิบัติสำหรับผู้ปกครองและบุคคลภายนอกที่มาติดต่อกับทางโรงเรียนฯ

ให้มีการคัดกรองบุคคลที่เข้ามาในสถานศึกษา โดยยึดหลัก DMHTT (Distancing เว้นระยะห่าง , Mask wearing สวมหน้ากาก , Hand washing ล้างมือ , Testing ตรวจวัดอุณหภูมิ , Thai Chana สแกนแอป ไทยชนะ) โดยพยาบาล ครู หรือรปภ.โรงเรียน

8) แนวปฏิบัติสำหรับคนขับรถรับ-ส่ง นักเรียน

1. คัดกรองตรวจวัดอุณหภูมิคนขับรถรับส่งนักเรียนทุกคนที่ใช้บริการ
2. คนขับรถรับส่ง และนักเรียนทุกคนที่ใช้บริการ สวมหน้ากากอนามัยตลอดการเดินทาง
3. จัดให้มีแอลกอฮอล์ชนิดเจล และน้ำยาฆ่าเชื้อโรคประจำรถ
4. ทำความสะอาดรถรับส่งนักเรียนก่อน และหลังการให้บริการแต่ละรอบ เปิดหน้าต่าง และประตู เพื่อถ่ายระบายอากาศภายในตัวรถ และทำความสะอาดจุดที่มีการสัมผัสบ่อยๆ
5. เว้นระยะห่าง ระหว่างบุคคล และจัดที่นั่งบนรถโดยทำสัญลักษณ์จุดตำแหน่งที่นั่งชัดเจน
6. ลงทะเบียนบันทึกข้อมูลการใช้บริการ แต่ละรอบของนักเรียน เพื่อความรวดเร็วในการสืบสวนโรคของแพทย์หากพบผู้ติดเชื้อ
7. ปฏิบัติตามมาตรการควบคุมโรคของศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) หรือคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดนครศรีธรรมราช

2.3 ระหว่างเปิดภาคเรียน

1) การเข้าแถวเคารพธงชาติ ดังนี้

- การจัดพื้นที่เข้าแถว ให้มีการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล อย่างน้อย 1 - 2 เมตร กรณีมีพื้นที่จำกัดไม่เพียงพออาจพิจารณาสลับชั้นเรียนมาเข้าแถวบริเวณหน้าเสาธง หรือจัดให้มีการเข้าแถวบริเวณที่มีพื้นที่ กว้างขวาง เช่น หน้าห้องเรียน หรือภายในห้องเรียนที่มีการเว้นระยะห่างระหว่างโต๊ะเรียน ลานอเนกประสงค์ ลานสนามกีฬา โรงยิม หอประชุม เป็นต้น

- ครู และนักเรียนทุกคนต้องสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลาเข้าแถวเคารพธงชาติ

- ลดระยะเวลาการจัดกิจกรรมหน้าเสาธง กรณีมีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ควรใช้ช่องทางอื่น ๆ เช่น เสียงตามสายผ่านออนไลน์ Line Facebook E-mail แจ้งในห้องเรียน เป็นต้น

- ทำความสะอาดอุปกรณ์ของใช้หรือจุดสัมผัสเสี่ยง ภายหลังการใช้งานทุกครั้ง เช่น เชือกที่เสาธง ไมโครโฟน เป็นต้น

2) การเข้าชั้นเรียน

- ก่อนเข้าชั้นเรียนต้องล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์

- ครูตรวจเช็คนักเรียนทุกคนให้สวมหน้ากากอนามัย หรือหน้ากากผ้า

3) ระหว่างอยู่ในชั้นเรียน

- ครู นักเรียนต้องใส่หน้ากากอนามัย หรือหน้ากากผ้าขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

- นักเรียนนั่งเรียนที่โต๊ะเรียนของตนเอง ซึ่งมีการเว้นระยะห่างอย่างน้อย 1.5 เมตร งดการยืมของใช้ อุปกรณ์การเรียนกัน

- หลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ต้องสัมผัสแต่ละดวงตัว

- ทำความสะอาดอุปกรณ์ประกอบการสอน เช่น mouse คอมพิวเตอร์ ปากกา smart board ฯลฯ อยู่เสมอทั้งก่อนใช้งาน และหลังใช้งาน รวมถึงอุปกรณ์สื่อการสอนที่เด็กต้องหยิบสัมผัส

- ครูผู้สอนสังเกตอาการเด็กนักเรียนในชั้นเมื่อพบเด็กมีอาการผิดปกติ ไม่สบาย มีการตรวจวัดอุณหภูมิ ร่างกายโดยใช้เครื่องมือวัดแบบมือถือจอหน้าผาก หากพบมีไข้ให้ส่งต่อห้องพยาบาลของระดับ การศึกษา (เครื่องมือวัดอุณหภูมิร่างกายแบบมือถือจอหน้าผากโรงเรียนจัดหาไว้ประจำห้องเรียน โดยมี 1 เครื่อง ต่อ 2 ห้องเรียน)

4) ชงพัก

- เพิ่มครูเวรสังเกตดูการเล่นของนักเรียน ถ้าพบเห็นมีกิจกรรมใดที่เสี่ยงต่อการระบาดของโรค ควรเข้าไปให้คำแนะนำ

- มีการเหลื่อมเวลาพักเพื่อลดความแออัด และไม่จัดกิจกรรมที่เกิดการรวมกลุ่มของนักเรียน

- แนะนำนักเรียนล้างมือ ด้วยสบู่เหลว หรือเจลแอลกอฮอล์ ก่อนเข้าห้องเรียนทุกครั้ง

5) การรับประทานอาหารกลางวัน

- ล้างมือบ่อย ๆ ด้วยสบู่และน้ำ หรือใช้เจลแอลกอฮอล์ทำความสะอาดมือทุกครั้งก่อนเข้าไปในโรงอาหาร ก่อนกินอาหาร ภายหลังซื้ออาหาร หลังจากจับเหรียญหรือธนบัตร หลังจากสัมผัสสิ่งสกปรก หรือ ภายหลังจากออกจากห้องส้วม

- ทุกคนต้องสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลาที่อยู่ในโรงอาหารหรือเข้าไปในสถานที่จำหน่ายอาหาร
- เลือกซื้ออาหารปรุงสำเร็จสุกใหม่ หลีกเลี่ยงการกินอาหารประเภทเนื้อสัตว์ เครื่องในสัตว์ที่ปรุงไม่สุก และตรวจสอบคุณภาพของอาหารทันที เช่น สภาพอาหาร กลิ่น ความสะอาด มีการปกปิดอาหารมิดชิด ไม่เลอะเทอะ ไม่ฉีกขาด เป็นต้น
- เว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1 - 2 เมตร ในการรอซื้ออาหาร ขณะนั่งกินอาหาร
- การรับประทานอาหารกลางวันแต่ละระดับชั้นมีการเหลื่อมเวลาพักรับประทานอาหารกลางวัน เพื่อลดความแออัด

6) การเจ็บป่วยระหว่างเรียน

- ครูประจำชั้น/ครูประจำวิชา พบนักเรียนมีอาการดังต่อไปนี้ มีไข้ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก หายใจเหนื่อยหอบ สงสัยไปที่พยาบาลระดับการศึกษา
- พยาบาลระดับการศึกษา ชักประวัติซ้ำ ตรวจสอบอาการอยู่ในเกณฑ์ *PUI หรือไม่
- หากอยู่ในเกณฑ์ PUI ติดต่อผู้ปกครองให้มารับเพื่อไปพบแพทย์
- หากไม่อยู่ในเกณฑ์ PUI ให้อนพักที่ห้องพยาบาล ถ้าอาการดีขึ้นให้กลับมาห้องเรียนได้ (*PUI: Patient Under Investigation)
- พยาบาลระดับการศึกษา ติดตามข้อมูลอาการของนักเรียน และสรุปรายงานประจำวันส่งหัวหน้าพยาบาล
- เมื่อนักเรียนหายป่วยแล้ว และจะกลับเข้าเรียนตามปกติ ให้นักเรียนนำหลักฐานใบรับรองแพทย์มายืนยันกับโรงเรียนทุกครั้ง

3. มาตรการก่อนเข้าเรียนและหลังเลิกเรียน

- ★ 3.1 การผ่านจุดคัดกรองก่อนเข้าเรียน
- ★ 3.2 การปฏิบัติหลังเลิกเรียน

3.1 การผ่านจุดคัดกรองก่อนเข้าเรียน

- 1) นักเรียน และ ครูทุกคนต้องผ่านจุดคัดกรองของระดับการศึกษา มีขั้นตอนดังนี้
    - ยืนรอคิวตามสัญลักษณ์ (เว้นระยะห่าง 1 เมตร) ก่อนเข้าจุดคัดกรอง
    - ตรวจเช็คการสวมหน้ากากอนามัย หรือหน้ากากผ้า
    - วัดอุณหภูมิร่างกาย ด้วยเครื่องวัดอุณหภูมิแบบมือถือจอหน้าผาก
    - ล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์
    - ติดสติ๊กเกอร์สัญลักษณ์ “ผ่าน” หากผ่านเกณฑ์การคัดกรอง
- เกณฑ์การคัดกรองเบื้องต้น ดังนี้
- มีไข้ 37.5 องศาเซลเซียส ขึ้นไป (จากเครื่องวัดไข้)
  - ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก หายใจเหนื่อยหอบ
  - ไม่รับรูกลิ่น,รส

กรณีที่ไม่พบอาการทั้ง 3 อย่าง ให้ทำสัญลักษณ์ที่ตัวนักเรียน และอนุญาตให้นักเรียนเข้าไปในพื้นที่อาคารเรียนได้

กรณีหากนักเรียนมีอาการอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้ถือว่าอยู่ในเกณฑ์เสี่ยง และให้บุคลากรนำส่งศูนย์คัดกรองใหญ่ฯ - เมื่อนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์เสี่ยง มาถึงศูนย์คัดกรองใหญ่ จะดำเนินการดังนี้

➤ ซักประวัติซ้ำ โดยใช้แบบฟอร์มการคัดกรองโรคฯ

➤ ตรวจสอบอาการเบื้องต้นโดยพยาบาลวิชาชีพ

กรณีที่ไม่เข้าเกณฑ์ *PUI แจงไปที่ระดับชั้น เพื่อส่งกลับห้องเรียน

กรณีที่อยู่ในเกณฑ์ *PUI ติดต่อผู้ปกครองมารับเพื่อไปพบแพทย์ทันที โดยให้นักเรียนอยู่ที่จุดพักที่เตรียมไว้

หมายเหตุ : *PUI = Patient Under Investigation

2) ศูนย์คัดกรองใหญ่ฯ สรุปผลประจำวันแล้วแจ้งให้กับผู้เกี่ยวข้องทราบ ดังนี้

- รองผู้อำนวยการ รายงานข้อมูลในภาพรวมต่อผู้อำนวยการโรงเรียน

- หัวหน้าพยาบาลรายงานข้อมูลนักเรียนโดย จำแนกเป็นระดับการศึกษา ให้แก่ หัวหน้าระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ต่อผู้อำนวยการโรงเรียน

3) พยาบาล และครูประจำชั้น ติดตามผลการวินิจฉัยจากแพทย์ และรายงานต่อผู้เกี่ยวข้อง

3.2 การปฏิบัติหลังเลิกเรียน

1) ทำความสะอาดผิวสัมผัสต่าง ๆ ในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ คอมพิวเตอร์ รีโมท ฯลฯ ควรใช้ผ้าชุบน้ำยาทำความสะอาดเช็ดถู (ไม่ควรใช้เครื่องพ่นยาฆ่าเชื้อโรค เพราะจะทำให้เกิดการฟุ้งกระจายของเชื้อได้)

2) ทำความสะอาด ลูกบิดประตู ราวบันได ดวดยาชุบน้ำยาฆ่าเชื้อ

3) ลดการแออัดของผู้ปกครองที่มารอรับบุตรหลาน โดยขอความร่วมมือให้รักษาระยะห่างนั่งพักที่ จุดพักรอที่มีสัญลักษณ์เว้นระยะห่าง โรงเรียนได้จัดจุดพักรอให้ที่ จุดพักรอโรงอาหาร ซึ่งจัดเก้าอี้รักษาระยะไวให้แล้ว

4) สรุปสถานการณ์ แต่ละวัน โดยระดับการศึกษา

4. มาตรการอื่น ๆ

1) นิเทศ ติดตาม ประเมินสถานการณ์ ของระดับการศึกษาโดยทีมบริหารระดับการศึกษา

2) นิเทศ ติดตาม ประเมินสถานการณ์ ภาพรวมของโรงเรียน โดยทีมบริหารโรงเรียน

3) ประมวลผล สรุปข้อมูลภาพรวมรายวัน /รายสัปดาห์/ รายเดือน

4) ให้ข้อมูลย้อนกลับผลการปฏิบัติตามมาตรการต่าง ๆ ของโรงเรียน นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง การดำเนินการในมาตรการที่ยังมีจุดอ่อน

5) กำหนดมาตรการช่วยเหลือนักเรียน 4 ด้านคือ - ด้านการเรียน - ด้านจิตใจและทักษะชีวิต - ด้านอุปกรณ์การเรียนและทุนการศึกษา - ด้านสุขภาพ

6) รายงานตนสังกัด

บทที่ 6

สิ่งที่นักเรียนควรรู้เกี่ยวกับการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 (COVID-19)

1. สิ่งที่นักเรียนควรรู้

สถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษามีความเข้าใจ ข้อมูลเบื้องต้นของโรคไวรัสโควิด-19 ตามความเหมาะสมกับวัย รวมถึงอาการโรคแทรกซ้อน การติดต่อและวิธีป้องกัน ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับโรค โควิด-19 ผ่าน แหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เช่น องค์การยูนิเซฟ องค์การอนามัยโลก(WHO) และคำแนะนำจาก กระทรวงสาธารณสุข พังระวังข่าวปลอม/เรื่องที่แต่งขึ้นแล้วส่งต่อแบบปากต่อปาก หรือทางออนไลน์

1.1 ระดับก่อนประถมศึกษา

- รับฟังความคิดเห็น ข้อวิตกกังวล และตอบคำถาม ของนักเรียน
- เน้นย้ำว่ามีหลายสิ่งทีนักเรียนสามารถปฏิบัติเพื่อดูแลให้ตนเองและผู้อื่นปลอดภัย
- แนะนำแนวคิดเรื่องการรักษาระยะห่างทางสังคม
- เน้นเรื่องพฤติกรรมเพื่อสุขอนามัยที่ดีเช่น การไอ หรือจามลงบนข้อพับแขน และการล้างมือ
- ย้ำเตือนนักเรียนว่า พวกเขาสามารถสร้างพฤติกรรม เพื่อสุขภาพที่ดีเป็นตัวอย่างให้แก่ครอบครัวได้
- สนับสนุนให้นักเรียนป้องกันและจัดการกับปัญหาเรื่องการติตรา
- พูดคุยเกี่ยวกับปฏิกิริยาต่าง ๆ ที่นักเรียนพบเจอ และอธิบายว่าปฏิกิริยาดังกล่าวเป็นสิ่งปกติ ในสถานการณ์ที่ไม่ปกติเช่นนี้ พร้อมทั้งกระตุ้น ให้นักเรียนพูดคุยและแสดงความรู้สึกออกมา

1.2 ระดับประถมศึกษา

- รับฟังความคิดเห็น ข้อวิตกกังวล และตอบคำถาม ของนักเรียน
- เน้นย้ำว่ามีหลายสิ่งทีนักเรียนสามารถปฏิบัติเพื่อดูแลให้ตนเองและผู้อื่นปลอดภัย
- แนะนำแนวคิดเรื่องการรักษาระยะห่างทางสังคม
- เน้นเรื่องพฤติกรรมเพื่อสุขอนามัยที่ดีเช่น การไอ หรือจามลงบนข้อพับแขน และการล้างมือ
- ย้ำเตือนนักเรียนว่า พวกเขาสามารถสร้างพฤติกรรม เพื่อสุขภาพที่ดีเป็นตัวอย่างให้แก่ครอบครัวได้
- สนับสนุนให้นักเรียนป้องกันและจัดการกับปัญหาเรื่องการติตรา
- พูดคุยเกี่ยวกับปฏิกิริยาต่าง ๆ ที่นักเรียนพบเจอ และอธิบายว่าปฏิกิริยาดังกล่าวเป็นสิ่งปกติ ในสถานการณ์ที่ไม่ปกติเช่นนี้ พร้อมทั้งกระตุ้น ให้นักเรียนพูดคุยและแสดงความรู้สึกออกมา

2. การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

6+ มาตรการหลัก
รองรับการระบาดระลอกใหม่ของโรคโควิด-19 ในสถานศึกษา

DMHT-RC

- 1 เว้นระยะห่าง (Distancing)**
เว้นระยะห่างระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1-2 เมตร
- 2 สวมหน้ากาก (Mask Wearing)**
นักเรียนนักศึกษา (มัธยม-อุดม) บุคลากรทางการศึกษาสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย 100% ตลอดเวลาที่อยู่ในสถานศึกษา
- 3 ล้างมือ (Hand Washing)**
ล้างมือบ่อยๆ ด้วยสบู่และน้ำ นาน 20 วินาที หรือใช้เจลแอลกอฮอล์
- 4 คัดกรองวัดไข้ (Testing)**
วัดไข้ สังเกตอาการ ชักประวัติผู้สัมผัสเสี่ยงทุกคน ก่อนเข้าสถานศึกษา
- 5 ลดการแออัด (Reducing)**
ลดแออัด ลดเข้าไป ในพื้นที่เสี่ยง กลุ่มคนจำนวนมาก
- 6 ทำความสะอาด (Cleaning)**
ทำความสะอาด พื้นผิวสัมผัสร่วม

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

สแกนคิวอาร์โค้ด รับความรู้เรื่อง COVID-19

จัดทำโดย : ศูนย์สื่อสารสาธารณะ

เผยแพร่ : 20 มกราคม 2564

ภาคผนวก

แผนเผชิญเหตุเพื่อเตรียมความพร้อมรับมือการแพร่ระบาดโรค COVID – 19

โรงเรียนบ้านทวดทอง

ชื่อเหตุการณ์ : พบนักเรียนยืนยันโรค COVID-19 ในโรงเรียนวัดมุขธารา

1. ชื่อเหตุการณ์ : พบนักเรียนเป็นผู้ป่วยยืนยันโรค COVID-19 ในโรงเรียนบ้านทวดทอง	2. เหตุการณ์หมายเลขที่ : 1	3. วัน เวลา ที่เริ่มเกิดเหตุ : วันที่ : เวลา:
4. สรุปสถานการณ์ พบนักเรียนเป็นผู้ป่วยยืนยันโรค COVID-19 ในโรงเรียนบ้านทวดทอง ในช่วงสถานการณ์ที่ประเทศไทยมีการระบาด หมายเหตุ สถานการณ์ที่ประเทศไทย มีสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดเป็นวงกว้าง สถานการณ์ระดับประเทศ มีผู้ป่วย >10,000 ราย/วัน มีการระบาดในวงกว้าง หาสาเหตุ หรือ ความเชื่อมโยงไม่ได้ มาตรการยี่ดื้อข้อกำหนดของกระทรวงสาธารณสุข เน้น 5 มาตรการหลัก ได้แก่ การล้างมือบ่อยๆ การสวมหน้ากาก การเว้นระยะห่าง ไม่แออัด และมีการทำความสะอาดพื้นผิวสัมผัสอย่างสม่ำเสมอ		
5. วัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ทั่วไป : 1. ป้องกัน ควบคุมโรคไม่ให้เกิดการระบาดในวงกว้าง 2. จัดระบบการดูแลรักษาผู้ป่วยให้ได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ วัตถุประสงค์เฉพาะ : 1. เพื่อค้นหาผู้ป่วยสงสัย เพิ่มเติม ในโรงเรียน 2. เพื่อติดตาม และกักกันผู้สัมผัสให้ครบถ้วน 3. เพื่อให้การเรียนการสอนสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ปลอดภัย		
6. กิจกรรม การปฏิบัติ และยุทธวิธีที่วางแผนสำหรับการดำเนินการ โรงเรียนบ้านทวดทองได้กำหนดผู้รับผิดชอบดำเนินการ 8 ทีม (Team) ดังนี้ 1. ทีม (Team) จัดการเรียนการสอน (หัวหน้ากลุ่มสาระฯ/รองหัวหน้ากลุ่มสาระฯ) 1. ครูเป็นแบบอย่างให้ผู้เรียน โดยปฏิบัติตามมาตรการป้องกัน และชี้แจงแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน และปฏิบัติตาม DMHTT 1) D-Distancing 2) M-Mask Wearing 3) H-Hand washing 4) T-Testing 5) T-Temperature และ A-Application Thai Chana 2. ให้นักเรียนเว้นระยะห่าง 1-2 เมตร เมื่อเข้ามาในบริเวณโรงเรียน		

3. กรณีปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนให้ระบายนายอากาศทุก 2 ชั่วโมง (กรณีใช้เครื่องปรับอากาศ)

4. ปิดทำความสะอาดห้องเรียนกรณีมีนักเรียนเป็นผู้ป่วยยืนยันโรค COVID-19

5. จัดการเรียน On-Site และกักตัวที่บ้าน 14 วัน ให้ผู้เรียนประเมินตนเองทุกวัน

6. ปรับใช้การเรียนการสอนตามสถานการณ์ Online On-demand On-hand

2. ทีม (Team) ทีมสนับสนุนงานวิชาการ (หัวหน้างานบริหารวิชาการและหัวหน้างานฯ)

1. ปรับรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามสถานการณ์ เช่น ชุมนุม กิจกรรมในเครื่องแบบ เป็นต้น

2. ปรับรูปแบบการวัดและประเมินผล แจ้งครู นักเรียน ประธานทดลองระบบ และดำเนินการตามระบบ

3. ทีม (Team) ทีมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(หัวหน้างานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หัวหน้าระดับชั้น และรองหัวหน้าระดับชั้น)

1. ครูที่ปรึกษาตรวจสอบข้อมูลกับนักเรียนที่ปรึกษา เพื่อสอบถามข้อเท็จจริง

2. แจ้งข้อมูลในทีมประชาสัมพันธ์เพื่อสรุปข้อมูลและประสานต่อเพื่อประชาสัมพันธ์

3. หลังจากที่ได้ข้อมูลที่แน่ชัดแล้ว จึงส่งต่อข้อมูลให้แก่ผู้ปกครองใน line ต่อไป

4. ทีม (Team) ทีมคัดกรอง รักษาความปลอดภัย และส่งต่อ

(หัวหน้างานบริหารงานทั่วไป คุณครูที่ปรึกษา และงานอนามัยโรงเรียน)

1. เข้มงวดการคัดกรองที่สถานศึกษา

- ให้มีการตรวจวัดไข้และสังเกตอาการ ครู บุคลากร เจ้าหน้าที่ นักเรียน ผู้ปกครอง ก่อนเข้า หรือรับ-ส่งนักเรียน

พนักงาน/คนงาน ก่อนเข้าสถานศึกษา

- หากตรวจพบ ผู้ที่มีความเสี่ยงในการติดเชื้อ หรือมีไข้ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูกและหายใจเหนื่อยหอบให้บุคคล

ดังกล่าวเข้ารับการตรวจคัดกรองและเฝ้าระวังเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่สถานพยาบาลของรัฐหรือเอกชน และแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัด หรือกรมควบคุมโรค

2. สอบถามรายละเอียดการเข้าเรียนในคาบเรียนกับครูที่ปรึกษาประสานกับนักเรียนและผู้ปกครอง นักเรียน

3. ซักถามประวัติของนักเรียนร่วมกับงานอนามัยโรงเรียนและครูที่ปรึกษา

4. ประสานประธานเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อแจ้งและสอบถามรายละเอียดและขอความร่วมมือ ในการดูแลนักเรียน

5. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้สัมผัสทั้งหมดกับนักเรียน (ครูเวรหน้าโรงเรียน/ครูผู้สอน/นักเรียนในห้องเรียน)

6. รายงานข้อมูลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ

5. ทีม (Team) สิ่งแวดล้อม (งานอาคารสถานที่)

1. ประสานครูบุคลากร และนักเรียน ทำความสะอาดห้องเรียนและอาคารเรียน 2 สัปดาห์ต่อครั้ง

2. งานอาคารสถานที่ทำความสะอาดจุดต่างๆ ได้แก่ ห้องเรียน ห้องพักครู โรงอาหาร แหล่งเรียนรู้ต่างๆ

6. ทีม (Team) สุขอนามัย (งานอนามัยโรงเรียน)

1. แยกนักเรียนไปยังสถานที่แยกกักผู้สัมผัสเสี่ยงสูง ที่จัดเตรียมไว้

2. ประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อขอข้อมูล Timeline ของนักเรียน

3. รายงานผู้บริหารสถานศึกษา

4. ประสานงานศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเพื่อส่งต่อนักเรียน เพื่อรายงานสถานการณ์และอาการป่วย พร้อมรับคำแนะนำแนวทางในการปฏิบัติสถานการณ์ในการสอบสวนโรค และเก็บตัวอย่าง

5. ประสานงานงานอาคารสถานที่โรงเรียนทำความสะอาดสถานที่เกี่ยวข้อง

6. แจ้งผู้จำหน่ายอาหารทำความสะอาดสถานประกอบการ

7. ทีม (Team) ทีมประชาสัมพันธ์/โสตทัศนศึกษา/เทคโนโลยี

1. ตรวจสอบข้อมูล จากแหล่งข่าวที่น่าเชื่อถือ ได้แก่ ศูนย์ประสานงานโควิด – 19 โรงเรียนวัดมุขธาราว งานอนามัยโรงเรียน

2. ขออนุญาต ผู้บริหาร ในการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์

3. ออกแบบสื่อในการนำเสนอข้อมูล

4. เผยแพร่ในสื่อต่างๆ ได้แก่ เพจ facebook Website โรงเรียน กลุ่ม line เป็นต้น

8. ทีม (Team) สนับสนุน (หัวหน้างานบริหารงบประมาณ)

1. กลุ่มอำนวยการและงบประมาณได้เตรียมสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์โดยเร่งด่วนตามคำร้องขอของทีม

2. ติดต่อประสานงานทั้งภายในและภายนอก

7. ข้อเสนอแนะในห้วงเวลาการปฏิบัติการ : (สิ่งที่ผู้บัญชาการเหตุการณ์เน้นย้ำ ลำดับความสำคัญของงาน หรือพื้นที่ปฏิบัติการที่ต้องดำเนินการก่อน เป้าหมาย พันธกิจของภารกิจ อาจหมายถึงความปลอดภัย ของบุคลากร)

- ทีมสอบสวนโรคและผู้ประสานงานของสถานศึกษาจะต้องค้นหาผู้สัมผัสเสี่ยงสูงให้ได้ครบถ้วน และ ติดตามอาการ และการกักตัวให้ได้จนครบ 14 วัน

- หากพบว่า ครู บุคลากร เจ้าหน้าที่ นักเรียน ผู้ปกครองท่านใดมีอาการป่วย ต้องให้หยุดพัก รักษาตัว และ ประสานให้มีการเก็บตัวอย่างเพื่อตรวจหาเชื้อไวรัส

- สถานศึกษา ควรจัดเตรียมสถานที่สำหรับการกักตัว ครู บุคลากร เจ้าหน้าที่ นักเรียน ผู้สัมผัสหรือ ผู้ที่กลับจาก พื้นที่เสี่ยง ที่ต้องสังเกตอาการ (โดยขณะนี้ไม่มีอาการ และ ผลตรวจไวรัสโคโรนาไม่พบเชื้อ) พร้อมอาหาร เครื่องดื่ม ให้พร้อมสำหรับรองรับ กรณีอาจมีผู้ที่เข้าข่ายต้องกักตัวเป็นจำนวนมาก

- เน้นย้ำผู้เกี่ยวข้องทุกคนปฏิบัติตามหลักสุขอนามัยเช่น ล้างมือให้สะอาดเสมอน้ำและสบู่หรือ แอลกอฮอล์เจล ล้างมือ ไม่นำมือมาสัมผัสตา จมูก ปาก โดยไม่จำเป็น การใส่หน้ากากอนามัย

- หลีกเลี่ยงการออกไปสถานที่ชุมชนสาธารณะ หากจำเป็น ควรจัดเตรียมหน้ากากอนามัย และ แอลกอฮอล์เจล เพื่อใช้ล้างมือบ่อยๆ

- ไม่ใช้ของส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น เช่น แก้วน้ำภาชนะใส่และรับประทานอาหาร ผ้าเช็ดมือ

- จัดจุดทิ้งขยะติดเชื้อให้กับสถานศึกษา ระมัดระวังการเก็บขยะติดเชื้อ เช่น ทิชชูที่ผ่านการใช้แล้ว อาจปนเปื้อน สารคัดหลั่ง ก่อนทิ้งขยะติดเชื้อควรใส่ถุงปิดให้มิดชิด และล้างมือทำความสะอาดเพื่อป้องกัน การตกค้างของเชื้อโรค

- ลดการประชุมที่ไม่จำเป็น หลีกเลี่ยงการจัดงาน/จัดประชุมที่ต้องมีการชุมนุมแออัด โดยให้ปรับไปใช้ การประชุมผ่านโทรศัพท์หรือ Video Conference / เสียงตามสาย

8. ข้อควรตระหนัก สิ่งที่ต้องระมัดระวัง : (ข้อมูล หรือสถานการณ์ที่ต้องทราบ หรือต้องพึงระวังในการ ปฏิบัติการ อาจรวมถึงวิธีการเข้าถึงพื้นที่ปฏิบัติการ พยากรณ์อากาศ)

1. โรงเรียนบ้านทวดทอง จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความเข้มงวดในมาตรการการป้องกันควบคุมโรค การจัดการเมื่อเกิดเหตุ และการสื่อสารความเสี่ยงที่ทัน สถานการณ์ผลกระทบ และลดความตื่นตระหนกของประชาชนในวงกว้าง

2. การพิจารณาเปิดเรียนและรูปแบบการเรียนการสอนของแต่ละสถานศึกษา ต้องดำเนินการจัดรูปแบบการเรียน การสอน สถานที่ รวมทั้งบุคลากรและเจ้าหน้าที่ให้มีความพร้อมสอดคล้องกับการ ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรครวมทั้งจัดระเบียบและระบบต่าง ๆ ให้เป็นไปตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงความเสี่ยงต่อการติดโรคการแพร่กระจายเชื้อและความปลอดภัยของผู้เรียน

การสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน การสนับสนุน หน่วยรับผิดชอบ

- โรงเรียนออกประกาศนโยบายและแนวปฏิบัติในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนาในระยะเปิดเรียน และการจัดการเรียนการสอน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564
- โรงเรียนออกคำสั่งมาตรการเร่งด่วนและแนวทางในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนาทั้งด้านบริการทั่วไป ด้านบุคลากร ด้านผู้เรียน และด้านการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน
- โรงเรียนประสานงานและติดตามข้อมูลระหว่างสถานศึกษา
- โรงเรียนติดต่อขอความอนุเคราะห์หน่วยงานต่างๆ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัด เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฝ่ายปกครอง สถานีตำรวจ ทหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ในการตรวจคัดกรองนักเรียน ผู้ปกครอง ที่มาร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

